

*dopuniti***BOSNA I HERCEGOVINA**
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Rješenje

po Zahtjevu za pokretanje postupka privrednog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo protiv privrednih subjekata Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom „Sarajevogas” d.o.o” d.o.o. Sarajevo, Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo i Vlade Kantona Sarajevo

Sarajevo
Mart, 2024. godine

Broj: UP 06-26-2-005-64/23
Sarajevo, 07.03.2024. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka e), člana 42. stav (1) tačke a) i c), a u vezi sa članom 4. stav (1) tačke a), b) i d), članom 10. stav (2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) i članom 105. Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka privrednog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, zastupan po advokatu Seadu Miljkoviću, protiv privrednih subjekata Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom „Sarajevogas” d.o.o, Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo i Vlade Kantona Sarajevo, radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav 1) tačke a), b) i d) i protiv privrednog subjekta Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom „Sarajevogas” d.o.o., radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav 2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće na 4.sjednici održanoj dana 07.03.2024. godine donijelo je

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo učinilo povredu iz člana 4. stav. 1) tačka b) i d) Zakona o konkurenciji, na način da je propustilo da donese Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije.
2. Nalaže se Ministarstvu komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, da odmah, a najkasnije u roku od 90 dana od dana prijema ovog rješenja, postupi u skladu sa Uredbom o snadbijevanju prirodnog gasa Kantona Sarajevo, donese Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, te tako omogući apliciranje za uvjerenje o ispuvanjanju uslova za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije. Dokaz o postupanju po naloženom, dostaviti Konkurencijskom vijeću odmah nakon usvajanja predmetnog Pravilnika.
3. Izriče se novčana kazna Ministarstvu komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, zbog kršenja odredbi člana 4. stav. 1. tačke b) i d) Zakona o konkurenciji, utvrđenog u tački 1. ovog rješenja, u visini od 15.000,00 KM (petnaest hiljada), u smislu člana 48. stav. 1. tačka a) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 15 dana od dana prijema ovog rješenja.
4. Odbija se Zahtjev privrednog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, protiv Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav 1) tačke a) Zakona o konkurenciji, kao neosnovan.

5. Odbija se Zahtjev privrednog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, protiv privrednog subjekta Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom "Sarajevogas" d.o.o. radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav 2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji, kao neosnovan.
6. Obavezuje se privredni subjekt UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, da plati administrativnu taksu na Rješenje u ukupnom iznosu od 3.000,00 KM, u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.
7. Ovo rješenje je konačno i bit će objavljeno u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće BiH je dana 13.02.2023. godine pod brojem: UP 06-26-2-005-1/23 zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljem tekstu: Zahtjev) podnesen od privrednog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, ul. Marka Marulića br. 2., Sarajevo, 71000 Sarajevo, zastupan po advokatu Seadu Miljkoviću, ul. Vrazova 8, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva), protiv privrednih subjekata Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, ul. Trg Fadile Odžaković Žute broj 4, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: "Sarajevogas" d.o.o), Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo ul. Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo) i Vlade Kantona Sarajevo, ul. Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada), radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav 1) tačke a), b) i d) i protiv privrednog subjekta Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav 2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji.

Analizom dostavljenog Zahtjeva i dokumentacije, Konkurencijsko vijeće BiH je utvrdilo da nije uplaćena administrativna taksa za dio zahtjeva koji se odnosi na utvrđivanje zloupotrebe dominantnog položaja, te je dana 27.02.2023. godine pod brojem: UP 06-26-2-005-2/23 uputio zahtjev za uplatu administrativne takse na zahtjev za pokretanje postupka.

Podnosilac zahtjeva je dana 14.03.2023. godine (podnesak zaprimljen pod brojem: UP 06-26-2-005-2/23), dostavio dokaz o uplati administrativne takse.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je dana 10.08.2023. godine (akt broj: UP 06-26-2-005-4/23) Podnosiocu zahtjeva izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (3) Zakona o konkurenciji.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su privredni subjekti UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, ul. Marka Marulića br. 2., Sarajevo, 71000 Sarajevo, KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, ul. Trg Fadile Odžaković Žute broj 4, 71000 Sarajevo, Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, ul. Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo i Vlada Kantona Sarajevo, ul. Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo.

1.1. Privredni subjekt UNIPROMET d.o.o. (Podnosilac zahtjeva)

Privredni subjekt „UNIPROMET“ društvo sa ograničenom odgovornošću za poslovanje nekretninama Sarajevo, skraćena oznaka firme „UNIPROMET“ d.o.o Sarajevo, ul. Marka Marulića br.2 Sarajevo, upisan je u sudski registar kod Općinskog suda u Sarajevu, pod matičnim brojem subjekta upisa: 65-01-0878-12 (stari broj: 1-1735) osnivači subjekta upisa i

vlasnici kapitala su fizička lica (...)*¹.

1.2. Privredni subjekt KJKP „Sarajevogas” d.o.o" d.o.o. Sarajevo

Privredni subjekt Kantonalno javno komunalno preduzeće za snabdjevanje prirodnim gasom “Sarajevogas” d.o.o. je pravni sljednik Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za transport i distribuciju gasa „Sarajevo-gas” Sarajevo, koje je registrovano pri Općinskom sudu u Sarajevu pod brojem MBS: 65-01-0319-12, osnivač subjekta upisa i vlasnik 100% udjela u kapitalu je Kanton Sarajevo.

Prema Statutu “Sarajevogas” d.o.o., poslovni subjekt predstavlja pravno lice koje samostalno obavlja djelatnost od opšteg interesa, u statusu javnog komunalnog preduzeća kao društva sa ograničenom odgovornošću. Pretežna djelatnost ovog subjekta je proizvodnja gasa, distribucija gasovitih goriva distribucijskom mrežom; Postavljanje instalacija za vodu, gas, grijanje, ventilaciju i hlađenje; izgradnja objekata niskogradnje; održavanje objekata visokogradnje, niskogradnje i njihovih dijelova;

1.3. Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo

Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je organ uprave koji vrši upravne i stručne poslove utvrđene ustavom, zakonom i drugim propisima, koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Kantona u oblasti komunalnih djelatnosti, komunalne privrede i infrastrukture, te oblasti prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, utvrđivanja stambene politike, uključujući i donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje, obnove i rekonstrukcije stambenih objekata;

1.4. Vlada Kantona Sarajevo

Vlada Kantona Sarajevo predstavlja izvršnu vlast Kantona Sarajevo koju čine premijer i 12 ministara.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće BiH je tokom postupka primjenivalo odredbe Zakona o konkurenciji, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), te odredbe Zakona o upravnom postupku, u smislu odredbi člana 26. Zakona.

Također, tokom provođenja predmetnog postupka, Konkurencijsko vijeće BiH je uzelo u obzir: Zakon o komunalnim djelatnostima («Službene novine KS», broj 14/16,43/16,10/17-ispr., 19/17,20/18 i 22/19), Uredbu o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije («Službene novine KS », broj 22/16 i 4/23).

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Kao razloge za podnošenje zahtjeva, Podnosilac zahtjeva u bitnom navodi slijedeće:

- Podnosilac zahtjeva ovim putem Konkurencijskom vijeća podnosi Zahtjev za pokretanje postupka protiv “Sarajevogas” d.o.o., Ministarstva i Vlade, a u vezi sa postupanjem “Sarajevogas” d.o.o. koji učestvovanjem u zabranjenom sporazumu sa Ministarstvom i Vladom u smislu člana 4. stav 1. tačka a), b) i d) Zakona o

¹ (...)*- podaci predstavljaju poslovnu tajnu

- konkurenciji BiH (u nastavku: Zakon o konkurenciji), zlorabljuje svoj dominantni položaj u smislu odredbi člana 10. Zakona o konkurenciji, a posebno stav 2. točka a), b) i c) navedenog člana.
- Učešće u zabranjenom sporazumu Ministarstva, Vlade i "Sarajevogas" d.o.o. se prije svega ogleda u činjenici, da Ministarstvo koje nije ispoštovalo obavezu definisanu Uredbom o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije i do danas nije donijelo Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, a na osnovu kojeg bi Podnosilac Zahtjeva mogao aplicirati za izdavanje uvjerenja, koje je potrebno kako bi bio svrstan u istu kategoriju kupaca prirodnog gasa kao i KJKP „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo (u nastavku: „Toplane Sarajevo“). Potom, zabranjeni sporazum se ogleda i kroz postupanje Vlade, koja određuje i usvaja cijene distribucije prirodnog gasa Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa "Sarajevogas" d.o.o. Vlada kao organ koji svojim zakonodavnim djelovanjem utiče na tržišnu konkurenciju, ovakvim prešutnim sporazumom prije svega sa "Sarajevogas" d.o.o. i sa Ministarstvom, Podnosiocu zahtjeva onemogućava da pod istim uslovima kao i Toplane Sarajevo kupuje prirodni gas i konkuriše na relevantnom tržištu, već je prinuđen da godinama posluje sa gubitkom kako u suštini građani/stanari ne bi plaćali veću cijenu grijanja. Sve navedeno je omogućilo društvu "Sarajevogas" d.o.o da u suštini svoj dominantni položaj na relevantnom tržištu zlorabljuje uz prešutno odobrenje druga dva navedena subjekta čije (ne)djelovanje i (ne)činjenje značajno utiče na stanje na relevantnom tržištu.
 - Konkretno, Podnosilac zahtjeva smatra da je učešćem u zabranjenom sporazumu "Sarajevogas" d.o.o. omogućena zlorabljuje svog dominantnog položaja na tržištu prodaje i distribucije prirodnog gasa primjenom različitih cijena gasa iz Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo br. 42/15 i 7/21 (u nastavku: „Odluka o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa"). Zlorabljuje dominantnog položaja se ogleda kroz primjenu različitih kriterija prilikom svrstavanja kupaca prirodnog gasa koji ovaj energent koriste za proizvodnju toplote i distribuciju krajnjim korisnicima (potrošačima/stanarima). Podnosilac zahtjeva je u odnosu na „Toplane Sarajevo“, a koje se bave proizvodnjom i distribucijom toplotne energije u iste svrhe kao i Podnosilac zahtjeva svrstan u kategoriju „Velike privrede“, te mu je Odlukom o cijenama distribucije prirodnog gasa, nametnuta obaveza plaćanja cijene distribucije prirodnog gasa po znatnoj većoj cijeni u odnosu na Toplane Sarajevo, iako Podnosilac zahtjeva prirodni gas kao i Toplane Sarajevo isključivo i jedino koristi za proizvodnju i distribuciju toplotne energije, odnosno grijanje stanova i prostora u stambenim zgradama. "Sarajevogas" d.o.o. kao distributer prirodnog gasa na području Kantona Sarajevo uspostavlja tarifni sistem kao osnovu za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. Tarifna kategorija se definiše tarifnim sistemom koji priprema i predlaže distributer "Sarajevogas" d.o.o. a usvaja Vlada. Na taj način, postupanjem "Sarajevogas" d.o.o. uz saglasnost Vlade na predloženi tarifni sistem, Podnosilac zahtjeva je prinuđen (implementirajući tarifni sistem koji primjenjuju Toplane Sarajevo d.o.o.), da posluje sa gubitkom kako stanarima, kao krajnjim korisnicima/potrošačima toplotne energije, ne bi povećavao cijenu grijanja i na taj način ih doveo u nepovoljniji položaj u odnosu na korisnike/potrošače Toplane Sarajevo, čime je u suštini Podnosilac zahtjeva predmet zlorabljuje dominantnog položaja i cjenovne diskriminacije jer za istu robu i uslugu plaća različitu cijenu od svojih stvarnih konkurenata.
 - Podnosilac zahtjeva je „UNIPROMET" društvo sa ograničenom odgovornošću za poslovanje nekretninama Sarajevo, koje je pravni sljednik društva „NEKRETNINE MILJACKA" dioničko društvo za poslovanje nekretninama (u nastavku: "Nekretnine Miljacka"). Naime, društvo Nekretnine Miljacka se na osnovu Ugovora o pripajanju broj: 546/22 od 27.06.2022. godine pripojilo društvu Unipromet što je upisano

Rješenjem o izmjenama podataka Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-Reg-22-003390 od 09.11.2022. godine. Unipromet je društvo koje je osnovano i registrovano pri Registru privrednih društava Općinskog suda u Sarajevu pod brojem registracije MBS: 65-01-0878-12 (stari broj 1-1735), a koji pored registrovane djelatnosti prodaje i prometa nekretnina, ima registrovane djelatnosti proizvodnje i snadbjevanja parom i klimatizacija (35.30), te uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju (43.22). Zastupa ga direktor Pilav Muhamed, a u svrhu konkretnog postupka, Podnosilac zahtjeva je u skladu sa punomoći izdatom od strane Podnosioca zahtjeva od dana 23.01.2023. godine ovlastio advokata Seada Miljkovića za podnošenje ovog zahtjeva i vođenje predmetnog postupka pred Konkurencijskim vijećem (punomoć se nalazi u Prilogu ovog Zahtjeva).

- Subjekti protiv kojih Podnosilac podnosi ovaj Zahtjev su: "Sarajevogas" d.o.o. pravni sljednik Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za transport i distribuciju gasa „Sarajevo-gas“ Sarajevo, osnovano od strane Kantona Sarajevo. Prema Statutu predstavlja pravno lice koje samostalno obavlja djelatnost od opšteg interesa, u statusu javnog komunalnog preduzeća kao društva sa ograničenom odgovornošću. Pretežna djelatnost ovog subjekta je proizvodnja gasa, distribucija gasovitih goriva distribucijskom mrežom; Postavljanje instalacija za vodu, gas, grijanje, ventilaciju i hlađenje; izgradnja objekata niskogradnje; održavanje objekata visokogradnje, niskogradnje i njihovih dijelova
- Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je državni organ koji vrši upravne i stručne poslove utvrđene ustavom, zakonom i drugim propisima, koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Kantona u oblasti komunalnih djelatnosti, komunalne privrede i infrastrukture, te oblasti prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, utvrđivanja stambene politike, uključujući i donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje, obnove i rekonstrukcije stambenih objekata; i
- Vlada Kantona Sarajevo predstavlja izvršnu vlast Kantona Sarajevo koju čine premijer i 12 ministara. Vlada na osnovu Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo ima zakonodavnu moć koja se ogleda u nadležnosti za određivanje i usvajanje cijene distribucije prirodnog gasa Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo

Relevantno tržište

- Uzimajući u obzir zakonodavni okvir u BiH, naročito citirane odredbe relevantnih zakona u poglavlju III Zahtjeva i Odluke o relevantnom tržištu, Podnosilac zahtjeva predlaže da se u konkretnom slučaju relevantno tržište proizvoda odredi tržište distribucije gasa koji se koriste za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima (potrošačima).
- Podnosilac zahtjeva alternativno kao relevantno tržište proizvoda ili usluga određuje tržište prodaje prirodnog gasa kategoriji kupaca navedenoj u Odluci o cijenama distribucije prirodnog gasa, a koji isti koriste za proizvodnju i prodaju toplotne energije krajnjim korisnicima/potrošačima. Navedeno tržište je također značajno, jer se na njemu ogledaju negativni efekti diskriminatorskog postupanja "Sarajevogas" d.o.o., Ministarstva i Vlade.
- S obzirom da "Sarajevogas" d.o.o. djeluje na teritoriji Kantona Sarajevo, Ministarstvo je nadležno za donošenje propisa za teritoriju Kantona Sarajevo, a Vlada za određivanje i usvajanje cijena distribucije prirodnog gasa, Podnosilac zahtjeva predlaže da se u skladu sa članom 5. Odluke o relevantnom tržištu, kao geografsko tržište odredi tržište Kantona Sarajevo.

Opis činjeničnog stanja

- Članom 4. stavom 1), tačkama a) i d) je propisano da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori privrednih subjekata, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, a koji se odnose na direktno ili indirektno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uslova, i primjenu različitih uslova za identične transakcije s drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.
- Imajući u vidu da je članom 10. Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo, propisano da distributer (u ovom slučaju "Sarajevogas" d.o.o) je obavezan uspostaviti tarifni sistem, kao osnovu za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. Stavom 2. istog člana je definisano da se tarifne kategorije definišu tarifnim sistemom, koji priprema i predlaže "Sarajevogas" d.o.o, a usvaja Vlada i objavljuje u službenim novinama.
- Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo članom 10. Propisuje, da je distributer, u ovom slučaju "Sarajevogas" d.o.o., obavezan uspostaviti tarifni sistem, kao osnovu za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. Nadalje, istim članom je propisano da se tarifne kategorije definišu tarifnim sistemom, koji priprema i predlaže distributer ("Sarajevogas" d.o.o), a usvaja Vlada i objavljuje u službenim novinama.
- "Sarajevogas" d.o.o. određuje cijene i kategorije kupaca prirodnog gasa na osnovu toga u koju kategoriju subjekt spada i da li je ovlašten za obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima uzimajući u obzir svrhu za koju će gas biti korišten.
- Uredba o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije članom 4. propisuje da proizvodnju i isporuku toplotne energije obavlja energetska subjekt registrovan za obavljanje ove djelatnosti (davalac usluge). Davalac usluge može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije samo na osnovu uvjerenja o ispunjavanju uslova za obavljanje ove djelatnosti. Uvjerenje za obavljanje navedene djelatnosti izdaje Ministarstvo. Ministarstvo donosi Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije na osnovu kojeg izdaje prethodno navedeno uvjerenje.
- Dakle, da bi privredni subjekt bio svrstan u kategoriju Toplane-Sarajevo, mora pribaviti uvjerenje od Ministarstva o ispunjavanju uvjeta za proizvodnju i isporuku toplotne energije. Kao što je ranije navedeno, predmetno uvjerenje se izdaje na osnovu Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, koji nadležno Ministarstvo nikada nije usvojilo. Samim tim, kako nije ispoštovana navedena obaveza od strane Ministarstva, Podnosilac zahtjeva je onemogućen da aplicira za izdavanje uvjerenja.
- Ovakvim postupanjem Vlada, Ministarstvo i "Sarajevogas" d.o.o. postupaju suprotno navedenim odredbama člana 4. Zakona, te su ovakvim prešutnim djelovanjem stvorili uslove na tržištu u kojima "Sarajevogas" d.o.o. prirodni gas koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim potrošačima prodaje po različitim cijenama Toplanama i Podnosiocu zahtjeva, stavljajući tako Toplane Sarajevo u povoljniji položaj u odnosu na konkurente, uključujući i Podnosioca zahtjeva. "Sarajevogas" d.o.o. Podnosioca zahtjeva Odlukom o cijenama distribucije prirodnog gasa Kantona Sarajevo svrstava u kategoriju „Velike privrede“ i cijenu za prirodni gas naplaćuje u iznosu od 1,460 KM/Sm³, dok Toplane isti energent za proizvodnju toplote, a koji koriste za iste svrhe kao i Podnosilac zahtjeva, plaćaju po cijeni od 1,261 KM/Sm³. Ovakvo postupanje Ministarstva i "Sarajevogas" d.o.o. je dodatno omogućeno i odobreno od strane Vlade, koja odobri i usvoji cijene distribucije prirodnog gasa stvarajući na taj način diskriminaciju i nelojalnu konkurenciju na tržištu.

- U svrhu rješavanja problema koji je nastao na relevantnom tržištu, Podnosilac zahtjeva se u nekoliko navrata obraćao nadležnim institucijama sa zahtjevom za ispravno postupanje. Prije svega Podnosilac zahtjeva se dana 07.07.2022. godine obratio "Sarajevogas" d.o.o. sa Zahtjevom za pravilnu primjenu Odluke o cijenama distribucije prirodnog gasa (Prilog - Dokaz broj 1 - Zahtjev za pravilnu primjenu Odluke o cijenama distribucije prirodnog gasa broj: 213/22 od 07.07.2022. godine). Na temelju ovog zahtjeva "Sarajevogas" d.o.o. je iz nepoznatog razloga, djelujući izvan svojih ovlasti rješavajući po zahtjevu donijelo Rješenje broj: 0101-03-2407/22 od dana 26.08.2022. g. (Prilog - Dokaz broj 2). Predmetnim rješenjem "Sarajevogas" d.o.o. je odbio zahtjev Podnosioca zahtjeva (odnosno njegovog pravnog prednika) i onemogućio primjenu iste tarife kao i za distribuciju prirodnog gasa Toplanama Sarajevo i domaćinstvima, obrazlažući da se radi o komunalnom, odnosno neprofitnom djelatnosti organizovanoj u službi građana. Nadalje, u obrazloženju predmetnog rješenja je navedeno da se Podnosilac zahtjeva prema tarifnom sistemu usvojenom od Vlade tretira kao industrijski potrošač/privredno društvo, iako je potpuno jasno da Podnosilac zahtjeva nije industrijski potrošač i da prirodni gas isključivo koristi za proizvodnju toplotne energije za domaćinstva. "Sarajevogas" d.o.o. je u navedenom rješenju naveo, da Podnosilac zahtjeva može obavljati energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije samo na osnovu uvjerenja izdatog od strane Ministarstva. Konačno, "Sarajevogas" d.o.o. u Rješenju navodi da se tarifa koja važi za Toplane Sarajevo, na Podnosioca zahtjeva ne bih mogla primijeniti čak i ukoliko dobije predmetno uvjerenje od Ministarstva jer je Odlukom Vlade utvrđeno da jedino Toplane Sarajevo mogu biti u navedenoj tarifnoj kategoriji kupaca?
- Nakon navedenog, Podnosilac zahtjeva se obratio i Ministarstvu sa dopisom od 298/22 od 14.09.2022. godine (Prilog - Dokaz broj B - Zahtjev za pravičnu primjenu Odluke o cijenama distribucije prirodnog gasa). Na navedeni dopis Podnosilac zahtjeva nije dobio odgovor, pa se Podnosilac zahtjeva ponovo obratio Ministarstvu sa dopisom broj: 357/22 od 04.11.2022. godine (Prilog- Dokaz broj 4 - Zahtjev za povratnu informaciju u vezi Zahtjeva za pravičnu primjenu Odluke o cijenama distribucije prirodnog gasa od 14.09.2022. godine broj:357/22 od 04.11.2022. godine). Na navedene dopise je odgovoreno dana 27.10.2022. godine (odgovor zaprimljen dana 09.11.2022.) (Prilog - Dokaz broj 15 - Dopis Ministarstva - Odgovor na zahtjev broj: 05-11-35738/22 od 27.10.2022.god.) u kojem Ministarstvo apsurdno navodi da mu nije poznato da se Podnosilac zahtjeva obraćao u vezi dostavljanja dokaza o ispunjavanju uslova propisanih članom 13. Zakona o komunalnim djelatnostima? Ovakav navod Ministarstva je prije svega netačan jer već duži niz godina se pokušava riješiti ovaj problem. Čak da je ovaj navod i tačan postavlja se pitanje koji bi pravni osnov bio za Podnosioca zahtjeva da se obrati Ministarstvu kada nikad to isto Ministarstvo nije usvojilo Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije? Da apsurd bude veći Ministarstvo u daljem tekstu navodi „da je u potpunosti posvećeno donošenju podzakonskih akata o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije putem centralnog/daljinskog sistema zagrijavanja u najskorijem mogućem roku čime bi se u potpunosti regulirala ova komunalna djelatnost od općeg društvenog interesa u Kantonu Sarajevo. Osnovano je pitati zašto Ministarstvo i nakon više od 6 godina nije donijelo predmetni podzakonski akt iako je u skladu sa Uredbom o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije bilo dužno to uraditi?
- S druge strane nameće se pitanje kako i na osnovu čega Toplane Sarajevo trenutno obavljaju predmetnu djelatnost i to u povlaštenom položaju u odnosu na druge konkurente? Pretpostavka Podnosioca zahtjeva je da su Toplane Sarajevo, u skladu sa ranije važećim Zakonom o komunalnim djelatnostima iz 2004. godine vjerovatno i

imale uvjerenje o ispunjavanju uslova za obavljanje ove djelatnosti koje je izdavao nadležni organ za komunalne poslove.

- Nadalje, i ranije važećom Uredbom o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 2/13) je također bila nametnuta obaveza posjedovanja uvjerenja za obavljanje predmetne djelatnosti i to opet na osnovu Pravilnika koji nikad nije donesen.
- Gore navedeno nameće određena pitanja, Da li je, kako i na osnovu čega Toplanama Sarajevo izdato navedeno uvjerenje (s obzirom da Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije nikad nije usvojen)? Ako je izdato predmetno uvjerenje Toplanama Sarajevo na osnovu ranijih propisa ili predmetne Uredbe (pa i bez usvajanja navedenog Pravilnika) koji mu je rok važenja bio i da li je isto još važeće? Sve ovo jasno ukazuje da su učesnici u zabranjenom sporazumu doveli Podnosioca zahtjeva (a u suštini i krajnje potrošače toplotne energije - domaćinstva) u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurente i korisnike toplotne energije kojima uslugu pružaju Toplane Sarajevo.
- Članom 10. stavom (1) je propisano da Kanton, Grad i općine obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti, između ostalog snadbijevanja toplotnom energijom putem centralnog grijanja, putem privrednog društva. Uredbom o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije članom 4. stavom 1. je propisano da proizvodnju i isporuku toplotne energije obavlja energetski subjekt registrovan za obavljanje navedene djelatnosti. Energetski subjekt može ovu djelatnost obavljati samo ukoliko pribavi uvjerenje o ispunjavanju uslova. Stav 3) istog člana Uredbe propisuje da uvjerenje iz prethodnog člana izdaje Ministarstvo na osnovu Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, koji donosi Ministarstvo.
- Uzimajući u obzir odredbe Zakona o komunalnim djelatnostima, Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom, Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, već navedeno i više nego očigledno je da “Sarajevogas” d.o.o učestvujući u zabranjenom sporazumu vrši i zloupotrebu dominantnog položaja na relevantnom tržištu tako što direktno nameće nelojalne prodajne cijene i trgovinske uslove za prodaju prirodnog gasa po različitim cijenama Podnosiocu zahtjeva i ostalim privrednim subjektima u odnosu na Toplane Sarajevo, a koji isti koriste u iste svrhe kao i Toplane Sarajevo, čime ograničava tržišnu konkurenciju u skladu sa članom 10. stav 2) tačka a) Zakona o konkurenciji.
- Navedeno je zabranjeno i samim propisima koje u svom poslovanju dužan primjenjivati i “Sarajevogas” d.o.o. kao distributer prirodnog gasa, a što je konkretno utvrđeno i odredbama člana 8. Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom, i to: (1) Distributer je obavezan da omogući ravnopravan i nediskriminirajući pristup korištenju gasa iz distributivnog gasnog sistema Kantona Sarajevo svim zainteresiranim subjektima, a u okvirima tehničkih mogućnosti. Pored toga, kod određivanja kategorija kupaca u Odluci o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa, Vlada je usvajanjem Odluke o utvrđivanju cijene distribucije gasa omogućila “Sarajevogas” d.o.o. da primjenjuje različite uslove za istu vrstu poslova sa ostalim stranama, čime Podnosioca zahtjeva dovodi u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj u skladu sa članom 10. stavom 2), tačkom c) Zakona o konkurenciji. Nadalje, Vlada kao posljednji i zakonodavni organ u ovoj oblasti potvrđuje diskriminatorno postupanje “Sarajevogas” d.o.o. prema Podnosiocu zahtjeva i ostalim zainteresiranim subjektima, te na kraju samim krajnjim kupcima toplotne energije/domaćinstvima.
- Podnosilac zahtjeva trpi ozbiljnu finansijsku štetu koja se reflektuje na nemogućnosti da omogući svojim kupcima/domaćinstvima kojima pruža navedenu usluge konkurentu cijenu grijanja.
- Kao što je već ranije navedeno i objašnjeno u Zahtjevu, Podnosiocu zahtjeva je potrebno uvjerenje o ispunjavanju uslova za proizvodnju i isporuku toplotne energije, da bi bio svrstan u istu tarifnu kategoriju, te kako bi plaćao prirodni gas po istoj cijeni

kao i Toplane Sarajevo. Da bi Ministarstvo izdalo uvjerenje, Uredbom o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije je navedena obaveza donošenja Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije.

- Kako do danas Ministarstvo nije donijelo Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, Podnosilac zahtjeva, te i drugi subjekti koji se bave ovom djelatnošću, diskriminirani su Odlukom o cijenama distribucije prirodnog gasa koju je donijela Vlada, tako što bez prethodno navedenog uvjerenja od strane Ministarstva i izmjenom predmetne Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa od strane Vlade Kantona Sarajevo ne mogu biti svrstani u istu tarifnu kategoriju kao i Toplane.
- Podnosilac zahtjeva, te ostali investitori za izgradnju stambeno-poslovnih kompleksa, su se počeli baviti ovom djelatnošću upravo iz razloga što Toplane Sarajevo nemaju izgrađenu infrastrukturu u većem dijelu grada gdje je otpočela stanogradnja. Toplane Sarajevo nisu infrastrukturom pratile ovaj razvoj, te su Podnosilac zahtjeva, kao i ostali privredni subjekti bili primorani da rješavaju pitanje grijanja izgradnjom vlastitih toplana ili kotlovnica. U tom kontekstu bitno je navesti da je Zakon o komunalnim djelatnostima članom 1. tačkom d) propisao, da Kanton obezbjeđuje snadbijevanje toplotnom energijom putem centralnog daljinskog sistema zagrijavanja. Nadalje, član 8. Zakona o komunalnim djelatnostima propisuje, da Kanton može posebnim propisom povjeriti Gradu ili općinama u cijelosti ili djelimično obezbjeđivanje i obavljanje komunalnih djelatnosti. Kanton, Grad i općine, u skladu sa navedenom nadležnošću obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem javnog preduzeća ili privrednog društva. Kanton Sarajevo je obavljanje navedene djelatnosti povjerio Toplanama Sarajevo. Toplane Sarajevo sa jedne strane svojim monopolom na navedenom tržištu i s druge strane svojom nemogućnošću da pruže svim građanima uslugu grijanja primorali Podnosioca zahtjeva i druge učesnike na tržištu da sami, i o svom trošku, razviju navedenu infrastrukturu, a onda su ih Vlada Kantona Sarajevo, Ministarstvo i "Sarajevogas" d.o.o nedonošenjem adekvatnih propisa (koje su u skladu sa važećim zakonima bili dužni donijeti) i diskriminirajućom primjenom "tarifnih makaza" doveli u nezavidan položaj. Za Podnosioca Zahtjeva postoje dvije opcije, jedna je da svojim korisnicima/domaćinstvima počne naplaćivati veću cijenu grijanja, a druga je da sam snosi trošak takvih nezakonitih i diskriminirajućih tarifnih makaza. Obje navedene opcije su štetne, ili za domaćinstva ili za Podnosioca zahtjeva koji za sada jedini trpi tu štetu.
- Da bi u cijelosti shvatili na koji način zabranjeni sporazum utiče na subjekte koji djeluju na tržištu proizvodnje i isporuke toplotne energije u nastavku ćemo objasniti postupak usvajanja tarife grijanja za Toplane Sarajevo od strane Vlade, te dokazati da prethodno objašnjeno postupanje subjekata protiv kojih se podnosi ovaj Zahtjev stvara diskriminaciju na tržištu.
- Toplane Sarajevo kao javno komunalno preduzeće koje vrši proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim potrošačima - građanima priprema tarifu grijanja za svaku sezonu. Toplane Sarajevo predmetnu tarifu grijanja pripremaju na osnovu Tarifnog sistema i Metodologije obračuna isporučene toplotne energije od 25.07.2016. godine (Prilog - Dokaz broj 14 - Tarifni sistem "Toplane - Sarajevo" sa Metodologije obračuna isporučene toplotne energije.) Nakon što Toplane Sarajevo pripreme tarifu tj. prijedlog visine cijene komunalne usluge, neovisno stručno tijelo Vlade u skladu sa članom 22. stav 5. Zakona o komunalnim djelatnostima utvrđuje validnost kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalne usluge. Zatim, Vlada određuje i usvaja stvarnu cijenu komunalne usluge, što se u konkretnom slučaju ogleda kroz usvajanje Odluke o visini tarifnih stavova Toplane Sarajevo (Prilog - Dokaz broj 12 - Odluke o visini tarifnih stavova „Toplane -Sarajevo" d.o.o. Sarajevo).

- Navedeni postupak usvajanja cijene komunalne usluge za isporuku toplotne energije nije sporan, međutim sporno je to što cijena po kojoj "Sarajevogas" d.o.o prodaje gas Toplanama Sarajevo koje potom isto koriste za proizvodnju isporuku i prodaju toplote krajnjim kupcima – građanima, omogućava Toplanama Sarajevo da posluju sa neto dobiti. Preciznije, različite cijene prirodnog gasa utvrđene Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa koje "Sarajevogas" d.o.o. primjenjuje na Toplane Sarajevo, i u konkretnom slučaju Podnosioca zahtjeva, stvaraju takve uslove na tržištu u kojima se ostalim subjektima koji se bave istom djelatnošću, kao Toplane Sarajevo stvara značajna materijalna šteta.
- Podnosilac zahtjeva kao društvo koje se bavi proizvodnjom i isporukom toplotne energije za zagrijavanje domaćinstava u Naselju „Miljacka“ (njih 1.050) kod utvrđivanja cijene primjenjuje kao i Toplane identičnu: Odluku o visini tarifnih stavova Toplane Sarajevo (Prilog - Dokaz broj 12)_usvojenu od strane Vlade; kao i Tarifni sistem "Toplane - Sarajevo" d.o.o. sa Metodologijom obračuna isporučene toplotne energije (Prilog - Dokaz broj 14) usvojenu od strane Toplana Sarajevo, kako krajnje korisnike - domaćinstva ne bi doveo u neravnopravan položaj u odnosu na domaćinstva koja koriste toplotnu energiju proizvedenu od strane Toplana Sarajevo.
- Činjenica je da komunalno javno preduzeće koje obavlja djelatnost od javnog interesa svake godine ostvari neto dobit, dok je Podnosilac zahtjeva primoran da posluje sa gubitkom. Toplane Sarajevo su u toku 2019. godine i 2020. godine ostvarile ukupnu neto dobit u iznosu od 9.030.589 KM dok je Podnosilac zahtjeva primjenjujući istu tarifu kao i Toplane poslovao sa gubitkom od čak 78.530.36 KM. Postavlja se pitanje, gdje je ovdje ravnopravnost subjekata kada javno komunalno preduzeće koje obavlja djelatnosti od javnog interesa ostvaruje veliku finansijsku dobit koja je omogućena, kako je ranije objašnjeno, primjenom različitih uslova za istovrsne transakcije od strane "Sarajevogas" d.o.o., Ministarstva i Vlade u odnosu na Podnosioca zahtjeva koji isključivo i jedino koristi prirodni gas za obavljanje identične djelatnosti, kao i Toplane Sarajevo, pri čemu Podnosilac zahtjeva posluje sa gubitkom!?
- Imajući u vidu sve navedeno, jasno se da zaključiti da se Podnosilac zahtjeva nalazi u neravnopravnom i nepovoljnom konkurentskom položaju u odnosu na Toplane Sarajevo, te da će korisnici njegovih usluga - domaćinstva, ukoliko Vijeće ne reaguje, biti izloženi riziku da plaćaju veću cijenu grijanja u odnosu na korisnike Toplana Sarajevo. Primjereno je postaviti pitanje: Zašto?

Zakonski okvir za podnošenje zahtjeva

- U skladu sa članom 27. stav 1. Zakona, Vijeće postupak pokreće po službenoj dužnosti ili na osnovu zahtjeva stranke. Odredbama stava 3. istog člana predviđeno je da zahtjev za pokretanje postupka pred Vijećem između ostalih, može podnijeti i svako pravno lice koje za to ima pravni ili ekonomski interes. Podnosilac zahtjeva, kao direktno oštećeni predmetnim postupanjem subjekata protiv kojih se pokreće postupak, nesumnjivo ima pravni interes da Vijeću podnese zahtjev za pokretanje predmetnog postupka.
- U skladu sa članom 2. stavom b. Zakona isti se primjenjuje na sva pravna i fizička lica koja se posredno ili neposredno bave proizvodnjom, prodajom roba i pružanjem usluga koja mogu svojim djelovanjem sprječavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine ili značajnijem dijelu tržišta bez obzira na pravni status, oblik vlasništva, sjedište ili prebivalište subjekta, a koji također uključuje i organe državne uprave i lokalne samouprave, kada posredno ili neposredno učestvuju ili utiču na tržište.
- U ovom djelu skrećemo pažnju Vijeću, da je Podnosilac zahtjeva upoznat sa činjenicom da je još tokom 2010. godine Vijeće odlučivalo po zahtjevu privrednog subjekta UNIS „ENERGETIKA" d.o.o. Sarajevo protiv "Sarajevogas" d.o.o. o utvrđivanju zloupotrebe dominantnog položaja od strane "Sarajevogas" d.o.o. iako je

činjenična osnova donekle slična, smatramo da Rješenje u predmetu broj 01-03-26-040-42-11/09 iz 2010. godine nije relevantno za ovaj postupak iz više razloga.

- Prije svega, od donošenja pomenutog Rješenja od strane Vijeća je prošlo 13. godina, te je u tom periodu došlo do značajnih promjena na relevantnom tržištu distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i prodaju toplote krajnjim korisnicima, tj. kupcima.
- Prilikom odlučivanja u predmetu iz 2010. godine na snazi nije bila Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo koja je, kako je ranije objašnjeno, donesena 2016. godine. Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom pruža mogućnost i drugim privrednim subjektima da budu registrovani i obavljaju djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije u Kantonu Sarajevo na isti način kao i Toplane Sarajevo. Glavni faktor koji je utjecao na to je povećanje stanogradnje i činjenica da Toplane Sarajevo svojom infrastrukturom nisu pratili urbani razvoj grada.
- Konačno, za razliku od navedenog predmeta, ovaj Zahtjev se podnosi protiv tri različita subjekta i to primarno zbog njihovog učešća u zabranjenom sporazumu, a koji za posljedicu ima zloupotrebu dominantnog položaja čije efekte Podnosilac zahtjeva trpi.
- Prema tome, postoji potreba i nužnost da se regulativa i ponašanje učesnika na relevantnom tržištu prilagodi tržištu i njegovoj liberalizaciji koja svim potrošačima treba da osigura ravnopravan i nediskriminirajući položaj, a ne da ga se ne činjenjem odgovornih narušava, pogotovo uzimajući u obzir da se u konkretnom slučaju prirodni gas (čije su cijene u posljednje vrijeme značajno narasle) koristi isključivo za proizvodnju i isporuku toplote krajnjim potrošačima - domaćinstvima koji će u konačnici trpjeti stvarnu štetu (koju već duže vrijeme trpi Podnosilac zahtjeva).
- Uvažavajući sve navedeno smatramo da odluka Vijeća u predmetu iz 2010. godine nije od značaja za odlučivanje u ovoj stvari, te da ista može samo poslužiti kao dokaz da se praksa učesnika na tržištu protiv kojih se podnosi ovaj Zahtjev nije promijenila usprkos izmjeni propisa i tržišta u cjelini, te su u tom smislu subjekti protiv kojih se ovaj Zahtjev podnosi, u potpunosti pasivno legitimirani u ovom postupku.
- Podnosilac zahtjeva predlaže da Vijeće u skladu sa Zakonom i važećim propisima donese zaključak o pokretanju postupka protiv "Sarajevogas" d.o.o., Ministarstva i Vlade kao protivne strane, u skladu sa članom 32. Zakona o konkurenciji.

Podnosilac zahtjeva predlaže da Vijeće, nakon postupka provedenog na osnovu Zahtjeva, donese sljedeće:

- Utvrđuje se da Ministarstvo nedonošenjem Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije kako je naloženo Uredbom o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima.
- Utvrđuje se da Vlada usvajanjem cijene distribucije prirodnog gasa na osnovu predložene diskriminatorne tarifne kategorije od strane „Sarajevogas” d.o.o narušava tržišnu konkurenciju na tržištu distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima.
- Utvrđuje se da "Sarajevogas" d.o.o. učešćem u zabranjenom sporazumu izvršilo zloupotrebu dominantnog položaj na tržištu usluga distribucije gasa koji se koriste za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima na teritoriji Kantona Sarajevo.
- Nalaže se Vladi da izvrši izmjene i dopune Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP „Sarajevogas” d.o.o na način gdje će druga privredna društva koja se bave istom djelatnošću kao i Toplane Sarajevo svrstati u istu kategoriju kupaca, te odrediti istu cijenu za kupovinu prirodnog gasa.
- Nalaže se Ministarstvu da u roku od 60 dana od dana prijema Rješenja donese Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke

- toplotne energije, te tako omogućiti nediskriminirajuću primjenu Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo na sve tržišne konkurente.
- Nalaže se „Sarajevogas” d.o.o da bez odlaganja prekine sve radnje zloupotrebe dominantnog položaja na tržištu usluga distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima na teritoriji Kantona Sarajevo, na način da će predložiti Vladi Kantona Sarajevo tarifni sistem u kojem će omogućiti da privredna društva koja se bave istom djelatnošću, kao i Toplane Sarajevo, budu svrstana u istu kategoriju kupaca.
 - Izriče se novčana kazna Ministarstvu, Vladi i “Sarajevogas” d.o.o. u smislu odredbi člana 48. Zakona o konkurenciji, koju je isto dužno platiti u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ovog rješenja. U slučaju da se izrečene novčane kazne iz prethodne tačke ne uplate u navedenom roku, iste će naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, u skladu sa važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Na osnovu dostavljene dokumentacije, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nije moguće bez provedenog postupka utvrditi postojanje povrede Zakona na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje, te je u smislu člana 32. stava (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: UP 06-26-2-005-6/23 dana 10.08.2023. godine, radi utvrđivanja zabranjenog konkurencijskog djelovanja, u smislu člana 4. stav (1) tačke a), b) i d) i zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2). tačke a), b) i c) Zakona.

Privredni subjekt “Sarajevogas” d.o.o. Sarajevo je Konkurencijskom vijeću u odobrenom roku dostavio odgovor na Zahtjev i Zaključak, podneskom broj: UP 06-26-2-005-17/23, u kojem je naveo slijedeće:

„Čl. 7., 8., 9. i 10. Zakona o komunalnim djelatnostima je propisano da Kanton, Grad ili općina u skladu sa utvrđenim nadležnostima obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem javnog preduzeća, te se samim time te djelatnosti tretiraju kao neprofitne djelatnosti, odnosno, djelatnosti koje su organizovane u službi građana. Pod komunalnim djelatnostima podrazumjeva se pružanje komunalnih usluga od interesa za fizička i pravna lica, te finansiranje građenja i održavanja objekata i uređenje komunalne infrastrukture kao cjelovitog sistema na području Kantona, kao i Grada Sarajevo i općina. U skladu sa navedenim u članu 7. tačka d. propisano je da snabdijevanje toplotnom energijom putem centralnog daljinskog sistema zagrijavanja spada u komunalnu djelatnost.

Članom 10. Uredbe o snabdjevanju prirodnim gasom propisano je, da je Distributer obavezan uspostaviti tarifni sistem, kao osnovu za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. Tarifne kategorije se definišu tarifnim sistemom, koji priprema i predlaže distributer, a usvaja Vlada i objavljuje u službenim novinama.

U skladu s tim Vlada je na sjednici održanoj 22.10.2015. godine donijela Odluku o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa, koja je objavljena u Službenim novinama broj: 42/15. U pomenutoj Odluci je navedeno pod tačkom 2. Tarifna kategorija „Toplane-Sarajevo” d.o.o. Sarajevo. U tarifnu kategoriju „Toplane-Sarajevo” spada samo jedan kupac, a to je Kantonalno javno komunalno preduzeće „Toplane-Sarajevo” d.o.o. Sarajevo. U tarifnu kategoriju „Veliki potrošači” svrstavaju se, između ostalog, kupci koji su priključeni na distributivnu gasnu mrežu kao industrijski potrošači/privredna društva, kao što je Podnosilac zahtjeva.

Dalje, članom 4. Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije propisano je, da proizvodnju i isporuku toplotne energije obavlja energetska subjekt registrovan za obavljanje ove djelatnosti. Davalac usluge može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije samo na osnovu uvjerenja o ispunjavanju uslova za obavljanje ove djelatnosti. Pomenuto uvjerenje izdaje Ministarstvo, na period koji, zavisno od tehničkih uslova, vrste i kapaciteta energetske djelatnosti, koje propiše Ministarstvo.

Napominje se, da je podnosilac zahtjeva komercijalno društvo, dok su Toplane Sarajevo osnovane radi obavljanja komunalne djelatnosti. Također, naglašava da Zakonom o konkurenciji nije zabranjen dominantan položaj na tržištu roba ili usluga ako privredni subjekt svojim postupanjem ne sprječava, ograničava ili narušava tržišnu konkurenciju. Privredni subjekt ima dominantan položaj na tržištu roba ili usluga ukoliko ima učešće veće od 40% "Sarajevogas" d.o.o. ima tržišno učešće od 100% na relevantnom tržištu jer ima izgrađenu infrastrukturu.

Članom 22. Zakona o komunalnoj djelatnosti predviđeno je da visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge predlaže davalac komunalne usluge, na osnovu detaljne kalkulacije, a u skladu sa odredbama člana 15. cijena komunalne usluge sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcionisanja komunalnog sistema na koji se odnosi, te troškove nabavke novih stalnih sredstava davaoca komunalne usluge prema članu 37. stav (2) tačka a) i stavu (3) ovog zakona. U cijenu komunalne usluge uključena je amortizacija, koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava davaoca komunalne usluge i amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sistema, odnosno dobara u općoj upotrebi. Validnost kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalnih usluga utvrđuje neovisno stručno tijelo Vlade Kantona, Grada odnosno općine, a stvarnu cijenu komunalnih usluga određuje i usvaja Vlada Kantona, gradsko odnosno općinsko vijeće, u skladu sa nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. Zakona.

Dakle, "Sarajevogas" d.o.o. je osnovan od strane Kantona za obavljanje komunalne djelatnosti, kao i Toplane Sarajevo iz čega proizilazi da su kao komunalna preduzeća osnovani radi obavljanja komunalnih djelatnosti, koje su u službi građana, te nemaju komercijalnu svrhu. Napominjemo, da Sarajevogas nema pravnog osnova da Podnosiocu zahtjeva obračunava cijenu prirodnog gasa po kategoriji Toplane Sarajevo, sve dok se ne izmjeni Odluka o utvrđivanju cijene distributivnog gasa, a cijena se utvrđuje u skladu sa Zakonom o komunalnoj djelatnosti.

Podnosilac zahtjeva ističe da je upoznat s činjenicom da se tokom 2010. godine odlučivalo po zahtjevu UNIS ENERGETIKA d.o.o. Sarajevo o utvrđivanje zloupotrebe dominantnog položaja od strane "Sarajevogas" d.o.o. Međutim, neosnovano ističe da činjenična osnova je donekle slična, ali smatra da Rješenje broj: 01-03-26-040-42-11/09 iz 2010. godine nije relevantno za ovaj postupak. Kao razlozi se navode da u tom periodu nije bila na snazi Uredba o snabdjevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo, koja je donesena 2016. godine, a koja pruža mogućnost i drugim subjektima da obavljaju proizvodnju i isporuku toplotne energije u Kantonu Sarajevo na isti način kao i Toplane Sarajevo i za razliku od zahtjeva iz 2010. godine ovaj zahtjev se podnosi protiv tri različita subjekta i to primarno zbog njihovog učešća u zabranjenom sporazumu koji za posljedicu ima zloupotrebu dominantnog položaja. Međutim, u potpunosti su netačni navodi koje je podnosilac zahtjeva iznio u zahtjevu iz sljedećih razloga: Tačno je da je Uredba o snabdjevanju prirodnim gasom donesena 2016. godine, ali pravna ograničenja da se podnosilac zahtjeva svrsta u kategoriju potrošača Toplane Sarajevo se crpi iz pravnog okvira koji je regulisan Zakonom o komunalnoj djelatnosti, kojim je regulisan način metodologije i kalkulacije cijene prirodnog gasa. Okolnosti i pravni osnov obračuna cijene prirodnog gasa, kao i kategorizacija kupaca se od donošenja ovog akta nisu mijenjale. Zakon o komunalnoj djelatnosti je lex generalis koji se kao takav primjenjuje i smatramo da pomenuta Uredba nema pravnog značaja za donošenje Odluke od strane Konkurencijskog vijeća.“

U ostavljenom vremenskom roku, Konkurencijsko vijeće BiH je dana 08.09.2023. godine pod brojem: UP 06-26-2-005-19/23 zaprimilo podnesak Zaključak Vlade Kantona Sarajevo i Odgovor na Zaključak o pokretanju postupka, Ministarstva u kojem navode sljedeće:

„Ministarstvo je zaprimilo predmetni akt Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26- 2-005-13/23 od 11.08.2023. godine, "Zaključak o pokretanju postupka na osnovu Zahtjeva za pokretanje postupka privrednog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, ul. Marka Marulića, br. 2., 71000 Sarajevo., koji je zastupan po advokatu Seadu Miljkoviću.

Zaključkom o pokretanju postupka broj: UP 06-26-2-005-13/23 od 1 1.08.2023. godine, pokrenuli ste postupak po zahtjevu naprijed navedenog privrednog subjekta, a protiv "Sarajevogas" d.o.o. ovog Ministarstva i Vlade.

Razloge koje navodite su radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav 1) tačka a), b) i d), između ovog Ministarstva i Vlade i "Sarajevogas", te protiv kantonalnog javno komunalnog preduzeća koje u skladu sa zakonskim propisima obavlja djelatnost od opšteg interesa, komunalnu djelatnosti individualne komunalne potrošnje, snabdijevanje prirodnim gasom, kao društvo sa ograničenom odgovornošću, radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav 2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji.

U skladu sa prethodno navedenim dostavljamo slijedeći odgovor: U Službenim novinama FBiH, broj: 60/23 objavljen je Zakon o energiji i regulaciji energetske djelatnosti u Federaciji BiH, gdje je u članu 23. stav (1) tačka c) propisano donošenje tarifnih metodologija i određenih cijena i naknada, a u članu 13. stav (1) tačka k) propisano je da se pod energetske djelatnošću smatra distribucija prirodnog gasa. Iz ovoga proizlazi da Kanton Sarajevo više nema nikakve nadležnosti po pitanju tarifnog sistema "Sarajevogas" d.o.o. te stoga smatramo da je daljnje vođenje postupka po zahtjevu Podnosioca zahtjeva zakašnjelo i da je predmetna materija sada u isključivoj nadležnosti Regulatorne komisije za energiju u FBiH. Istovremeno, ovdje želimo napomenuti da pored promjene zakonske regulative u FBiH, Podnosilac zahtjeva nije uopće ispunio uslove iz Uredbe o opštem uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, član 4. st. (2) i (3) prema kojem je ovaj privredni subjekt morao dobiti uvjerenje resornog ministarstva za obavljanje ove djelatnosti.

Pored nedostatka uvjerenja, propisanog navedenom Uredbom, jedino tijelo koje utvrđuje cijenu za komunalne djelatnosti, odnosno isporuku toplotne energije je Neovisno stručno tijelo koje formira Vlada i kojem se Podnosilac zahtjeva nije obraćao za provođenje tarifnog postupka za svoje usluge. Ono što sljedeće želimo naglasiti je to, da se UNIS ENERGETIKA d.o.o. još 2010. godine obraćao Konkurencijskom vijeću sa gotovo identičnim zahtjevom i tada je isti odbijen, a što prilažemo uz ovaj odgovor, što znači da je Vijeće već odlučivalo po ovom pitanju. Podnosilac zahtjeva je kroz sve ove godine radio bez uvjerenja resornog Ministarstva, a cijenu nije formirao putem Neovisnog stručnog tijela, odnosno Odluke Vlade Kantona Sarajevo o davanju saglasnosti na taj tarifni sistem. Za sve ovo vrijeme Podnosilac zahtjeva je dobrovoljno pristajao na tarifni sistem "Sarajevogas" d.o.o., a kao što smo već napomenuli Vijeće je još 2010. godine odlučivao o ovakvom pitanju.

Imajući u vidu da je Zakonom o energiji i regulaciji energetske djelatnosti u FBiH uspostavljen regulatorni okvir u kojem sada jedinu nadležnost za utvrđivanje, tj. donošenje tarifnih metodologija i određivanje cijena i naknada ima Regulatorna komisija za energiju sa sjedištem u Mostaru, te još jednom želimo ponoviti da je sada kompletna predmetna problematika, odnosno eventualna izmjena tarifnog sistema "Sarajevogas" d.o.o u potpunoj nadležnosti ove komisije, uz naglasak da je početak provođenja usvajanja novih tarifnih metodologija stvar ove komisije, kao i eventualno podnošenje zahtjeva ovoj komisiji od strane "Sarajevogas" d.o.o. ako budu smatrali da je potrebno izmijeniti metodologiju i tarifni sistem. Vlada, kao i ovo Ministarstvo nemaju više apsolutno nikakve nadležnosti po ovom pitanju, tako da je nužno da u ovom dijelu obustavite postupak prema Vladi i resornom ministarstvu, a ako smatrate potrebnim postupak vodite prema "Sarajevogas" d.o.o. mada i dalje smatramo da se radi o već presuđenoj stvari iz 2010. godine."

Podnosilac zahtjeva je dana 14.09.2023. godine, u ostavljenom roku dostavio očitovanje na „Odgovor Sarajevogasa na Zaključak o pokretanju postupka Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, broj: UP 06-26-2-005-12/23 od 11.08.2023. godine“, u kom se navodi:

Odgovor "Sarajevogas" d.o.o. je nejasan i nekonzistentan i isti ne sadrži niti jedan konkretan navod ili dokaz kojim bi se tvrdnje iznesene u Zahtjevu za pokretanje postupka od 13.02.2023. godine dovele u pitanje; opovrgnule ili eventualno potvrdile kao netačne.

Nije potpuno jasno zašto "Sarajevogas" d.o.o. kroz cijeli svoj Odgovor citira odredbe propisa, a propušta iste argumentovano obrazložiti i staviti u kontekst navoda iz Zahtjeva za pokretanje postupka? "Sarajevogas" d.o.o. se na samom početku bez ikakve jasne argumentacije poziva na odredbe čl. 7., 8., 9. i 10. Zakona o komunalnim djelatnostima, gdje je navedeno da Kanton, Grad ili općina u skladu sa utvrđenim nadležnostima obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem javnog preduzeća, te samim time te djelatnosti tretiraju kao neprofitne, odnosno kao djelatnosti organizovane u službi građana.

Nesporno je da Kanton, Grad ili općina u skladu sa utvrđenim nadležnostima obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti koje bi trebale biti organizovane u službi građana. Ono što nije navedeno od strane "Sarajevogas" d.o.o. iz nepažnje ili je namjerno propušteno je činjenica da je istim odredbama propisano je da Kanton, Grad i općina obavljanje komunalnih djelatnosti mogu, između ostalog, obezbijediti putem privrednog društva. Nesporno je da je Kanton Sarajevo obavljanje navedene djelatnosti povjerio Toplanama Sarajevo. Međutim, Toplane Sarajevo su, sa jedne strane svojim monopolom na navedenom tržištu i s druge strane svojom nemogućnošću da pruže svim građanima uslugu grijanja, primorali Podnosioca zahtjeva i druge učesnike na tržištu da sami, i o svom trošku, razviju infrastrukturu i pruže građanima određenu komunalnu uslugu, u konkretnom slučaju grijanje i to na kraju pod nepovoljnijim uslovima. U tom kontekstu očigledno i "Sarajevogas" d.o.o. namjerno insistira na netačnom navodu, da je Podnosilac zahtjeva privredno društvo, te da gas koristi kao industrijski potrošač i da treba biti u tu kategoriju svrstan, što je apsolutno netačno. Podnosilac zahtjeva prirodni gas koji kupuje od "Sarajevogas" d.o.o. isključivo koristi za grijanje stanova i prostora u stambenim zgradama. Kao što je navedeno u Zahtjevu za pokretanje postupka Odlukom o cijenama distribucije prirodnog gasa, Podnosiocu zahtjeva je nametnuta obaveza plaćanja cijene distribucije prirodnog gasa po znatnoj većoj cijeni u odnosu na Toplane Sarajevo, iako Podnosilac zahtjeva prirodni gas kao i Toplane Sarajevo isključivo i jedino koristi za proizvodnju i distribuciju toplotne energije, odnosno grijanje stanova i prostora u stambenim zgradama.

Dakle, Podnositelj zahtjeva obavlja istu komunalnu djelatnost kao Toplane Sarajevo, međutim prirodni gas, zbog postojanja zabranjenog sporazuma i nezakonitog postupanja "Sarajevogas" d.o.o. i ostalih subjekata protiv kojih je pokrenut postupak, isti i za istu namjenu plaća po znatno većoj cijeni od Toplana Sarajevo. Zašto? Podsjećamo na to da Toplane Sarajevo, kao „neprofitno" javno komunalno preduzeće koje bi trebalo raditi u interesu građana, svake godine ostvari neto dobit, dok je Podnosilac zahtjeva primoran da posluje sa gubitkom. Toplane Sarajevo su u toku 2019. godine i 2020. godine ostvarile ukupnu neto dobit u iznosu od 9.030.589 KM, dok je Podnositelj zahtjeva primjenjujući istu tarifu kao i Toplane poslovao sa gubitkom od čak 78.530.36 KM !? U nastavku svog Odgovora "Sarajevogas" d.o.o se poziva na odredbu člana 10. Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom. U ovom dijelu objašnjava postupak usvajanja i uspostave tarifnog sistema kao i osnov za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. Za potrebe ovog Izjašnjenja Podnosilac zahtjeva Vijeću skreće pažnju na stranice 14. do 16. Zahtjeva od 13.02.2023. godine, gdje je isti detaljno obrazložio i postavio logička pitanja koja se odnose na čitav postupak usvajanja tarife grijanja od strane Vlade. Skrećemo pažnju ponovo da "Sarajevogas" d.o.o u svom Odgovoru nije dalo nikakvu pravnu ili drugu argumentaciju, niti logično obrazloženje, koje bi na bilo koji način opravdalo postupanje subjekata protiv kojih je pokrenut ovaj postupak ili koje ne dovodi do nastanka zabranjenog sporazuma.

U nastavku Odgovora "Sarajevogas" d.o.o. ističe odredbu člana 4. Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, kojom je propisano da za proizvodnju i isporuku toplotne energije energetski subjekt mora biti registrovan za obavljanje navedene djelatnosti. Potom, ističe da davalac usluge može obavljati energetsku djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije samo na osnovu uvjerenja o ispunjavanju uslova za obavljanje ove djelatnosti. Navedena odredba je nesporna, te Podnosiocu zahtjeva nije jasno zbog čega istu "Sarajevogas" d.o.o. samo navodi bez obrazloženja ili zbog čega drugi subjekti koji se bave

istom djelatnošću kao i Toplane Sarajevo ne mogu dobiti navedeno uvjerenje, iako im je Zakon to omogućio. Jasno je da se radi isključivo o administrativnoj barijeri pristupu određenom tržištu što apsolutno ukazuje na postojanje zabranjenog sporazuma i zloupotrebu dominantnog položaja. Podnosilac zahtjeva podsjeća Vijeće i ostale strane u postupku da je isti registrovan za obavljanje djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, baš kao i Toplane Sarajevo. Iz predmetnih navoda, da se zaključiti da “Sarajevogas” d.o.o. uopće nije uzeo u obzir navode iz Zahtjeva i dostavljene dokaze iz kojih je ovaj podatak vidljiv (molimo pogledati stranicu 5. Zahtjeva za pokretanje postupka, te priloženi Izvod iz registra za Podnosioca zahtjeva koji dokazuje ovu tvrdnju). Za Podnosioca zahtjeva prirodni gas je u kontekstu navedene djelatnosti isto kao i za Toplane Sarajevo tzv. essential facility, pa činjenice koje “Sarajevogas” d.o.o. navodi u pogledu tržišnog udjela su od posebnog značaja i nose posebnu odgovornost takvih učesnika na relevantnom tržištu uključujući suzdržavanje od bilo kakvih zloupotreba ili učešća u sporazumima koji za posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišne konkurencije na tržištu distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima.

Nadalje, u samom Zahtjevu je obrazloženo da Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom pruža mogućnost i drugim privrednim subjektima da budu registrovani i obavljaju djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije u Kantonu Sarajevo, na isti način kao i Toplane Sarajevo. Međutim, razlog zbog kojeg Podnositelj zahtjeva i ostali subjekti ne mogu ispuniti ove uslove leži u činjenici da nadležno Ministarstvo još uvijek nije usvojilo Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije na osnovu kojeg bi se moglo pribaviti prethodno navedeno uvjerenje. Ovakvim postupanjem Vlada, Ministarstvo i “Sarajevogas” d.o.o. postupaju suprotno navedenim odredbama člana 4. Zakona o konkurenciji, te su ovakvim prešutnim djelovanjem stvorili uslove na tržištu u kojima “Sarajevogas” d.o.o. prirodni gas koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim potrošačima prodaje po različitim cijenama Toplanama i Podnosiocu Zahtjeva, stavljajući tako Toplane Sarajevo u povoljniji položaj u odnosu na konkurente, uključujući i Podnosioca Zahtjeva. “Sarajevogas” d.o.o. zatim u nastavku Odgovora ponovo ističe postupak utvrđivanja cijene, činjenicu da su Toplane Sarajevo osnovane i djeluju u službi građana, te da iste nemaju komercijalnu svrhu. U ovom dijelu Vijeće referiramo na paragraf 1.4. ovog Izjašnjenja gdje je na jednostavan način objašnjeno zbog čega navodi “Sarajevogas” d.o.o. u ovom dijelu nisu tačni.

Konačno, “Sarajevogas” d.o.o. se na samom kraju Odgovora dotiče odluke Vijeća iz 2010. godine koja se vodila po zahtjevu privrednog subjekta Unis Energetika d.o.o. Sarajevo. U ovom dijelu ističe da Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom donesena 2016. godine nema značaja jer je Zakon o komunalnim djelatnostima lex generalis u odnosu na Uredbu, te zbog toga bi Vijeće istu trebalo zanemariti!? Podnositelj zahtjeva smatra ovakav stav prije svega nerazumljivim i ostaje kod svojih navoda iz Zahtjeva za pokretanje postupka navedenih na stranici 17. Zahtjeva za pokretanje postupka, te ističe da je “Sarajevogas” d.o.o. u ovom dijelu kontradiktoran sam sebi i svojoj argumentaciji iz Odgovora. Navedeno je vidljivo kroz činjenicu gdje se prvo poziva na odredbu člana 4. Uredbe, a sve kako je objašnjeno u paragrafu 1.5. ovog Izjašnjenja, kako bi navodno argumentovao činjenice za koje smatra da mu idu u korist. Zatim, na samom kraju predlaže Vijeću da zanemari Uredbu, jer ista nije od važnosti i pravnog značaja za ovaj postupak? Ovakav stav “Sarajevogas” d.o.o. samo dodatno potvrđuje da je sve navedeno u Zahtjevu za pokretanje postupka i ovom Izjašnjenju tačno, a što je i više nego dovoljan osnov za Vijeće da donese odluku kojom utvrđuje da postoji zabranjeni sporazum i zloupotreba dominantnog položaja od strane subjekata protiv kojih je postupak pokrenut.

Podnosiocu zahtjeva je aktom broj: UP 06-26-2-005-20/23 dana 12.09.2023. godine dostavljen podnesak, Zaključak Vlade i Odgovor na Zaključak o pokretanju postupka, Ministarstva. U ostavljenom roku, Podnosilac zahtjeva je dana 20.09.2023. godine dostavio očitovanje u kom se navodi:

„Navodi iz Očitovanja Ministarstva i Vlade su u potpunosti neutemeljeni, paušalni, te isti prikazuju fundamentalno nerazumijevanje navoda iz Zahtjeva za pokretanje postupka pred Vijećem od dana 13.02.2023. godine. U samom uvodu Očitovanja Ministarstvo se poziva na odredbe Zakona o energiji i regulaciji energetske djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je stupio na snagu dana 17.08.2023. godine („Zakon o energiji“). Pozivajući se na Zakon o energiji, Ministarstvo i Vlada izuzimaju sebe od odgovornosti učesća u zabranjenom sporazumu, te zloupotrebe dominantnog položaja, na taj način narušavajući tržišnu konkurenciju. Nije jasno na osnovu čega su Ministarstvo i Vlada došli do zaključka da Kanton Sarajevo nema nikakvu nadležnost po pitanju tarifnog sistema “Sarajevogas”, te iz kojih razloga je Podnosilac zahtjeva zakasnio pokrenuti postupak protiv navedenih subjekata. U ovom dijelu smatramo bitnim prije svega još jednom istaći činjenicu da je Zakon o energiji stupio na snagu prije nešto više od mjesec dana, dakle dana 17.08.2023. godine. Uvidom u dio Zakona o energiji koji reguliše prelazne i završne odredbe, može se zaključiti da isti isključuje retroaktivnu primjenu. Također, odredbom člana 48. Zakona o energiji je propisano da Regulatorna komisija u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi podzakonske akte kojima detaljnije uređuje materiju zakona. Do donošenja podzakonskih akata od strane Regulatorne komisije primjenjuju se ranije doneseni podzakonski propisi. Podsjećamo da je retroaktivna primjena zakona suprotna načelu pravne sigurnosti i legaliteta, te nije jasno zbog čega Ministarstvo i Vlada predlažu da se isti primijeni na ovaj postupak, kada su relevantni kantonalni zakonski propisi koji uređuju predmetnu materiju su još uvijek na snazi. Ističemo još jednom i to da Zakonom o energiji nisu stavljeni van snage bilo kakvi drugi propisi, te se isti još uvijek imaju obavezu primjenjivati. Činjenica da je donesen Zakon o energiji na nivou FBiH, ne opravdava dosadašnje postupanje subjekata protiv kojih je pokrenut postupak pred Vijećem, te s tim u vezi zahtjev Podnosioca niti u kojem slučaju nije mogao biti u zakašnjenju, niti je podnesen protiv subjekata koji nemaju nadležnost nad ovom materijom.

U nastavku Očitovanja Ministarstvo i Vlada navode, da Podnosilac zahtjeva pored zakonske regulative u FBiH, nije uopće ispunio uslove iz Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, tačnije člana 4., st. 2. i 3., prema kojem je Podnositelj zahtjeva morao dobiti uvjerenje resornog ministarstva za obavljanje djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije. Citirani navod iz Očitovanja Ministarstva i Vlade pokazuju samo opće nerazumijevanje činjenica navedenih u podnesenom zahtjevu. Nije jasno na koje tačno odredbe Ministarstvo i Vlada misle kada navode zakonsku regulativu FBiH? Ukoliko se ovaj navod odnosi na tek doneseni Zakon o energiji, Podnosilac zahtjeva ističe da isti niti u kojem slučaju ne može biti primjenjiv na navedenu situaciju, a sve uzimajući u obzir navode u paragrafu 1.1 i 1.2. ovog podneska. Potom, Ministarstvo pogrešno zaključuje, te navodi da Podnositelj zahtjeva ne ispunjava uvjete iz Uredbe, te navodi da je isti morao pribaviti uvjerenje ovog Ministarstva kako bi se bavio navedenom djelatnošću? Ministarstvo izostavlja navesti najvažniju obavezu, bez čijeg ispunjenja niti jedan subjekt na području Kantona Sarajevo ne može obavljati djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, a što je donošenje Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije. Dakle, Ministarstvo prebacuje odgovornost za svoje neispunjenje zakonske obaveze na Podnositelja zahtjeva, zanemarujući činjenicu da je se isti više puta obraćao sa zahtjevom da Ministarstvo donese sporni Pravilnik po kojem bi Podnosilac zahtjeva mogao pribaviti uvjerenje za obavljanje djelatnosti, pri čemu Ministarstvo nikada nije usvojilo predmetni Pravilnik. Dakle, svojim postupanjem, Ministarstvo je onemogućilo Podnositelja zahtjeva da postupi u skladu sa Uredbom, na taj način mu je ograničila pristup tržištu. Sve navedeno dokazuje postojanje zabranjenog sporazuma iz člana 4. Zakona o konkurenciji Bosne i Hercegovine između Ministarstva, Vlade i “Sarajevogas” d.o.o., a koje se prvenstveno ogleda kroz činjenicu da Ministarstvo nije ispoštovalo svoju obavezu definisanu Uredbom koja je još uvijek na snazi i do danas, nakon brojnih urgencija, sastanaka, pa čak i dostavljenih nacrti Pravilnika, nije usvojilo isti. U nastavku, Ministarstvo i Vlada navode da pored nedostatka uvjerenja propisanog Uredbom, Podnosilac zahtjeva se nije obraćao jedinom tijelu koje utvrđuje cijenu komunalne djelatnosti - Neovisnom stručnom tijelu koje formira

Vlada za provođenje tarifnog postupka za svoje usluge. Potom navode da je Podnositelj zahtjeva sve ove godine radio bez uvjerenja, a cijenu nije formirao putem Nezavisnog stručnog tijela, odnosno Odluke Vlade o davanju suglasnosti na tarifni sistem. Navedeno nije tačno iz sljedećih razloga, Podnositelj zahtjeva se u nekoliko navrata obraćao nadležnim institucijama sa zahtjevom za ispravno postupanje. Kao što je navedeno i objašnjeno, u samom Zahtjevu za pokretanje postupka, "Sarajevogas" d.o.o. kao distributer prirodnog gasa na području Kantona Sarajevo uspostavlja tarifni sistem kao osnovu za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama prirodnog gasa. Potom, na prijedlog "Sarajevogas" d.o.o., Vlada usvaja predloženi tarifni sistem. Kao što se može vidjeti na stranici 11. Zahtjeva za pokretanje postupka, te priložima Dokaz broj 1., broj 2., broj 3. i broj 4., Podnosilac zahtjeva se prvo dana 07.07.2022. godine obratio "Sarajevogas" d.o.o. sa Zahtjevom za pravilnu primjenu Odluke o cijenama distribucije prirodnog gasa. Potom, je "Sarajevogas" d.o.o. iz nepoznatih razloga, djelujući van svojih okvira donio Rješenje broj: 0101-03-2407/22 od 26.08.2022. godine, kojim je Podnosioca zahtjeva odbio i onemogućio primjenu iste tarife kao i za distribuciju prirodnog gasa Toplanama i domaćinstvima, obrazlažući da se radi o komunalnom, odnosno neprofitnoj djelatnosti organizovanoj u službi građana. Nadalje, obrazloženo je da se Podnosilac zahtjeva, a prema tarifnom sistemu usvojenom od Vlade, tretira kao industrijski potrošač/privredno društvo, iako je jasno da Podnosilac zahtjeva nije industrijski potrošač i prirodni gas koristi isključivo za proizvodnju toplotne energije za domaćinstva. "Sarajevogas" d.o.o. je u navedenom rješenju navelo, da Podnosilac zahtjeva može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije samo na osnovu uvjerenja izdatog od strane Ministarstva. Konačno, "Sarajevogas" d.o.o. u Rješenju navodi da se tarifa koja važi za Toplane Sarajevo na Podnosioca zahtjeva ne bi mogla primijeniti čak i ukoliko dobije predmetno uvjerenje od Ministarstva jer je Odlukom Vlade Kantona Sarajevo utvrđeno da jedino Toplane mogu biti u navedenoj tarifnoj kategoriji kupaca!? Nakon navedenog, Podnosilac zahtjeva se obratio i Ministarstvu sa dopisom 298/22 od 14.09.2022. godine. Na navedeni dopis Podnosilac zahtjeva nije dobio odgovor, pa se Podnosilac zahtjeva ponovo obratio Ministarstvu sa dopisom broj 357/22 od 04.11.2022. godine. Na navedene dopise Podnosilac zahtjeva nikad nije dobio odgovor. Postavlja se pitanje, zbog čega bi Podnositelj zahtjeva imao obavezu obraćati se Neovisnom stručnom tijelu formiranom od strane Vlade, kada se više puta direktno obraćao "Sarajevogas" d.o.o. u kao distributeru prirodnog gasa na području Kantona Sarajevo koji uspostavlja tarifni sistem kao osnovu za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama prirodnog gasa, a koji potom Vlada tj. njeno stručno tijelo samo usvaja? Zbog čega Ministarstvo do dana pisanja odgovora na Očitovanje nikada nije odgovorilo na upućene dopise, gdje su postavljena konkretna pitanja koja se tiču ispunjenja uslova za pribavljanje uvjerenja, preciznije da li je i zbog čega nikada nije usvojen pravilnik? U nastavku, Ministarstvo i Vlada se pozivaju na odluku Vijeća u predmetu UNIS ENERGETIKA iz 2010. godine, za koji navode da je problematika bila identična postojećem zahtjevu, te smatraju da se radi o presuđenoj stvari o kojoj Vijeće bi trebalo ponovo odlučivati. Ministarstvo, Vladu i Vijeće ponovo podsjećamo na navode koji se nalaze na stranici 17. Zahtjeva za pokretanje postupka, gdje je prije svega Podnosilac zahtjeva skrenuo pažnju Vijeću na navedenu odluku. Još jednom ističemo da rješenje iz predmeta UNIS ENERGETIKA nije relevantno za ovaj postupak iz sljedećih razloga. Prije svega, od donošenja pomenutog Rješenja od strane Vijeća je prošlo 13 godina, te je u tom periodu došlo do značajnih promjena na relevantnom tržištu distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i prodaju toplote krajnjim korisnicima tj. kupcima. Prilikom odlučivanja u predmetu iz 2010. godine na snazi nije bila Uredba koja je donesena 2016. godine. Uredba pruža mogućnost i drugim privrednim subjektima da budu registrovani i obavljaju djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije u Kantonu Sarajevo na isti način kao i Toplane Sarajevo. Glavni faktor koji je utjecao na to je povećanje stanogradnje i činjenica da Toplane Sarajevo svojom infrastrukturom nisu pratili urbani razvoj grada. Konačno, za razliku od navedenog predmeta, ovaj Zahtjev se podnosi protiv tri različita subjekta i to primarno zbog njihovog učešća u zabranjenom sporazumu, a koji za posljedicu ima zloupotrebu dominantnog položaja čije

efekte Podnosilac zahtjeva trpi. Prema tome, smatramo da su navodi Ministarstva i Vlade u potpunosti netačni, te Vijeće iste ne bi trebalo uzeti u obzir. Konačno, Ministarstvo i Vlada se ponovo pozivaju na novi Zakon o energiji gdje navode da nadležnost za utvrđivanje tarifnih metodologija i određivanje cijena sada ima samo Regulatorna komisija za energiju sa sjedištem u Mostaru. Zatim, navode da nemaju nikakvu nadležnost po pitanju uspostavljanja cijena prirodnog gasa, te da bi se postupak u odnosu na njih trebao obustaviti. Ovi navodi su u potpunosti paušalni i netačni. Vijeće referiramo na paragraf 1.1 i 1.2 ovog podneska gdje je objašnjeno zbog čega Zakon o energiji ne može biti primjenjiv na ovu situaciju, te paragraf 1.4. koji objašnjava zbog čega Ministarstvo i Vlada zajedno sa "Sarajevogas" d.o.o. snose odgovornost za stvaranje nepovoljnih uslova na tržištu za ostale privredne subjekte. Također, ističemo i to da se Ministarstvo i Vlada u jednom dijelu Očitovanja pozivaju na Uredbu koja je donesena i važi na kantonalnom nivou, a koja predviđa obavezu za Ministarstvo u pogledu donošenja pravilnika, te zatim navode da nemaju apsolutno nikakvu nadležnost u pogledu spornih pitanja iz Zahtjeva. Smatramo da su navodi strana kontradiktorni, te isti ne mogu biti uzeti u obzir od strane Vijeća kao relevantni za rješavanje ovog pravnog pitanja.“

4. Usmena rasprava i dalji tok postupka

Budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće BiH je je u skladu sa članom 39. Zakona, zakazalo usmenu raspravu koja je održana, dana 08.11.2023. godine (poziv dostavljen aktima broj: UP 06-26-2-005-30, broj: UP 06-26-2-005-33, broj: UP 06-26-2-005-32 i broj: UP 06-26-2-005-33 dana 28.09.2023. godine).

Usmena rasprava održana je u sjedištu Konkurencijskog vijeća BiH uz prisustvo advokata Seada Miljkovića, punomoćenika Podnosioca zahtjeva, zakonskog zastupnika Muhameda Pilava, zaposlenika Hruste Tupekovića Podnosioca zahtjeva, Almire Kolavac-Šetkić pravobranioca, kao punomoćnik Vlade i ministra Almira Bečarevića i Selme Džafić, zaposlenice u KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo.

Na usmenenoj raspravi stranke su se izjasnile da ostaju kod svojih dosadašnjih iskaza i dokaza s tim da je svaka strana priložila i dodatnu dokumentaciju kojom potvrđuju svoje tvrdnje (Zapisnik broj: UP 06-26-2-005-34 od dana 08.11.2023. godine). Takođe, stranke u postupku su se obavezale da dostave dodatnu dokumentaciju i informacije relevantne za predmetni postupak nakon okoćanja usmene rasprave.

Privredni subjekat "Sarajevogas" d.o.o. je u skladu sa naložima sa usmene rasprave, dana 22.11.2023. godine podneskom „Dostavljanje dokaznog materijala u skladu sa nalogom sa usmene rasprave koja je održana 08.11.2023. godine“, zaprimljenim pod brojem: UP 06-26-2-005-40/23 dostavio podatke i informacije kako slijedi:

„Aktuelne tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa utvrđene od strane Nadzornog odbora KJKP "Sarajevogas" d.o.o Odlukom broj: 010101-02-2186/15 od 07.10.2015. godine, („Službenim novinama Kantona Sarajevo“ broj: 42/15 od 29.10.2015. godine) i koja sadrži cijene distribucije prirodnog gasa po tarifnim kategorijama kupaca. Vlada je sjednici, dana 04.02.2021. godine donijela Odluku o dopuni Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP "Sarajevogas" d.o.o broj: 02-04-2845-6/21, kojom je usvojena nova tarifna kategorija "CNG punionice" i cijena distribucije prirodnog gasa za istu („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 7/21). Da bi se pojasnio način formiranja "kategorije potrošača" u okviru tarifnog sistema, predstavlja se način formiranja tarifnog sistema sa pripadajućim tarifama tj. cijenama distribucije gasa po utvrđenim tarifnim kategorijama potrošača. Isti ima uporište u zakonskim propisima, kao i u ekonomskoj teoriji i privrednoj praksi, svojstvenoj društvima od javnog interesa koji se bave komunalnim djelatnostima, a u vezi sa distribucijom gasa. Uredba o snabdijevanju prirodnim gasom u članu 10. (Uspostava tarifnog sistema) propisuje:

"(1) Distributer je obavezan uspostaviti tarifni sistem, kao osnovu za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa.

(2) Tarife kategorije se definišu tarifnim sistemom, koji priprema i predlaže distributer, a usvaja Vlada Kantona Sarajevo i objavljuje u službenim novinama.

(3) Struktura cijene distribucije gasa, prema Zakonu o komunalnim djelatnostima, sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcionisanja distributivnog gasnog sistema Kantona, te troškove nabavke novih stalnih sredstava distributera. U cijenu distribucije gasa uključena je amortizacija koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava distributera i amortizacije infrastrukturnog gasnog sistema, odnosno dobra u općoj upotrebi. Iz sredstava amortizacije se vrši znavljanje stalnih sredstava. Cijena distribucije po važećim tarifnim kategorijama, objavljuje se u službenim novinama."

Zakon o komunalnim djelatnostima u članu 22. (Cijena komunalne usluge) propisuje:

"(1) Visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge predlaže davalac komunalne usluge, na osnovu detaljne kalkulacije, a u skladu sa odredbama člana 15.

(2) Cijena komunalne usluge sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcionisanja komunalnog sistema na koji se odnosi, te troškove nabavke novih stalnih sredstava davaoca komunalne usluge prema članu 37. stav (2) tačka a) i stavu (3) ovog zakona.

(3) U cijenu komunalne usluge uključena je amortizacija, koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava davaoca komunalne usluge i amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sistema, odnosno dobara u općoj upotrebi.

(4) Davalac komunalne usluge amortizaciju koristi za obnavljanje stalnih sredstava, a dio amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sistema, odnosno dobara u općoj upotrebi prema programu na koji saglasnost daje Vlada, gradsko odnosno općinsko vijeće u skladu sa nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog zakona.

(5) Validnost kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalnih usluga utvrđuje neovisno stručno tijelo Vlade Kantona, Grada odnosno općine, a stvarnu cijenu komunalnih usluga određuje i usvaja Vlada, gradsko odnosno općinsko vijeće, u skladu sa nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog zakona.

(6) Ukoliko se cijena usluge utvrdi u nižem iznosu od stvarne cijene koštanja, razliku sredstava će nadoknaditi Kanton, Grad, odnosno općina.

(7) Cijena komunalne usluge za pruženu komunalnu uslugu plaća se davaocu komunalne usluge."

Zakon o kontroli cijena ("Službene novine FBiH", broj: 02/95, 70/08) u članu 4. propisuje:

"Kao mjere neposredne kontrole cijena mogu se, za pojedine proizvode i usluge propisati: fiksne cijene; najviše cijene; strukture najviših cijena; zadržavanje cijena na zatečenom, odnosno određenom nivou (zatečene cijene); davanje saglasnosti na cijene, odnosno tarife; način formiranja cijena; utvrđivanje marži u trgovini (kalkulativne cijene); obavještanje o promjeni cijena i marži za proizvode i usluge (evidencija cijena).

Član 5. Zakona o kontroli cijena propisuje, da nadležni organ koji je propisao mjeru neposredne kontrole cijena, dužan je da poduzme mjere kojima se otklanjaju uzroci zbog kojih je mjera propisana.

U član 6. istog zakona je propisano da mjere neposredne kontrole cijena se zasnivaju, po pravilu, na ekonomskim kriterijima i propisuju se izuzetno, i to: 1. ako i pored poduzetih mjera, ekonomske politike nastupe ili mogu nastupiti veći poremećaji na tržištu i u kretanju cijena; 2. radi sprečavanja monopolskog obrazovanja cijena; 3. radi utvrđivanja prodajnih cijena proizvoda iz robnih rezervi, koje se koriste za intervenciju na tržištu.

Stručna metodologija koja se primjenjuje usko je povezana sa činjenicom da je cijena komunalne usluge dugi niz godina bila utvrđena u nižem iznosu od stvarne, a razlog je bio isključivo socijalna osjetljivost Vlasnika, Kantona Sarajevo, odnosno cijena je bila bazirana na tzv. "targetiranoj cijeni" ili cijeni koju su tarifni kupci bili u mogućnosti snositi. U skladu s tim, Vlada je prethodnim odlukama o utvrđivanju tarifnih kategorija i tarifa za iste određivala maksimalne cijene koje mogu biti ispostavljene tarifnim kupcima, a to su bile isključivo tarife koje su mogle biti prihvaćene na tržištu Kantona Sarajevo. Na taj način, Vlasnik je dominantno fokus stavio na socijalnu komponentu tarifnih kupaca, ispred uspješnosti poslovanja Preduzeća. Donesene odluke o tarifama za tarifne kategorije iz 2002. ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 27/02) i 2015. godine ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 42/15) su osnove na gotovo istim postavkama, čije su bliže odrednice instalirani kapacitet i opis tarifne kategorije, kako slijedi.

Tabela: Tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa utvrđene od starne Nadzornog odbora KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo

Redni broj Tarifne kategorije	Naziv tarifne kategorije	Instalisani kapacitet	Opis Tarifne kategorije
I	Domaćinstva	Do 10 sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu: a) domaćinstva i b) vjerski objekti
II	Mala privreda	Do 10 Sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu koji: a) služe za obavljanje poslovnih djelatnosti-komercijalni potrošači npr: obrti, ugostiteljske radnje, turističke radnje, trgovačke radnje i sl.) b) koriste institucije , ustanove, druge organizacije, koje se finansiraju iz budžeta (npr. Škole, obdaništa, domovi kulture, biblioteke, ambulante, domovi zdravlja, ustanove za zaštitu spomenika kulture i sl.) d) koriste humanitarne organizacije
III	Velika privreda	Preko 10 Sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu koji: a) koriste industrijski potrošači/privredna društva, b) koriste institucije, ustanove i druge organizacije, koje se finansiraju iz budžeta (npr. Bolnice, domovi zdravlja, studentski domovi, vojska, polocija i sl), c) služe za obavljanje uslužnih djelatnosti (npr. Hoteli, restorani, banke, tržni centri i sl.), d) međunarodne organizacije
IV	KJKP „Toplane Sarajevo“ d.o.o Sarajevo	Nije ograničen	U ovu kategoriju svrstava se isključivo kupac KJKP

			„Toplane sarajevo“ d.o.o Sarajevo
V	Poseban kupac „Sarajevogas“ a.d. Istočno Sarajevo	Nije ograničeno	U ovu kategoriju svrstava se isključivo kupac „Sarajevogas“ a.d. Istočno Sarajevo
Odlukom o dopuni Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP „Sarajevogas“ d.o.o“ d.o.o. Sarajevo, uvedena je nova tarifna kategorija kupaca „CNG punionice“ („Službene novine KS“ br: 7/21 od dana 18.02.2021. godine			

Dakle, tarifa za tarifne kategorije i samo određivanje istih je posljedica odabranog sistema obračuna troškova poznatog kao "Koncept ciljanih troškova" ili Target Costing, po kome određeni proizvod ili usluga trebaju biti proizvedeni u cilju ostvarenja potrebnog nivoa prihoda za unaprijed određeni nivo prodajne cijene proizvoda ili usluge. Primjenjeni koncept nije nepoznat i nepreferiran u savremenoj teoriji upravljačkog računovodstva, čak se u ovakvim slučajevima, zbog određenih prednosti stavlja ispred konvencionalnih sistema obračuna troškova (sistem obračuna po stvarnim historijskim troškovima), posebno kada su u pitanju proizvodi i usluge u naftnoj i gasnoj industriji, i stavlja se ispred drugih mogućih, u ovome slučaju ocjenjenih kao neprimjerenih, a koji se prepoznaju kao metodi ili tehnike obračuna troškova savremenog upravljačkog računovodstva (npr. sistem obračuna po aktivnostima, obračun troškova po osnovu životnog ciklusa, obračun troškova na bazi karakteristika proizvoda/usluge, sistem obračuna troškova prema učincima, Take-Back Costing, Kaizen cost, itd.). Također, poznato je da su tradicionalni sistemi obračuna troškova kreirani u uslovima radno intenzivne tehnologije i prilagođeni su potrebama finansijskog izveštavanja. Troškovi direktnog rada i direktnog materijala su predstavljali najznačajniji dio troškova preduzeća, a opšti troškovi su se uglavnom raspoređivali prema jednom ključu (npr. direktni rad), što se u slučaju kalkulacije za tarifne kategorije za distribuciju gasa ocijenilo neprihvatljivo. Ovdje treba dodati, pravna lica prema Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH internu organizaciju i funkcionisanje sistema računovodstva uređuju internim aktima, uz propisane zakonske uslove. S obzirom da se pitanje organizacije računovodstvenog sistema propisuje internim aktima, pri čemu se i sistem obračuna troškova ili metod kalkulacije predlaže na osnovu ocjene najprihvatljivijeg u svrhu za koju je osnovano javno preduzeće, a u ovome slučaju, to je metod ili koncept ciljanih troškova, naslijeđen i preuzet kao do sada prihvatljiv Osnivaču i vlasniku, Kantonu Sarajevo, a zbog izraženog socijalnog fokusa na kupcu i dobrobiti šire društvene zajednice. Isti će vremenom biti predmetom usaglašavanja, s tim da je u teoriji baziran na dugoročnim i višestruko korisnim odnosima svih učesnika u lancu stvaranja vrijednosti, što je sasvim razumljivo jer prirodni gas treba da doprinese opštoj koristi kako za pojedince, tako i za društvo i okoliš. Uvažavajući potrebe cjelokupnog društva kao i privrede za čistom energijom na području Kantona Sarajevo, sva neovisna stručna tijela su zauzela stav da prihvati postojeća metodologija utvrđivanja tarifnih kategorija i tarifa, što su sve vlade Kantona Sarajevo usvojile i time stavile na snagu.“

Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je podneskom „Dopuna dokumentacije“ zaprimljenim pod brojem: UP 06-26-2-005-41/23 dana 23.11.2023. godine dostavilo traženo u kom se navodi kako slijedi:

„U postupku kojeg ste pokrenuli po zahtjevu Podnosioca zahtjeva, protiv “Sarajevogas” d.o.o”, Ministarstva i Vlade, radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav 1) tačke a), b) i d) i radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav 2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji, te održane usmene rasprave dostavljamo dopunsku dokumentaciju tj. dokaz kojim potvrđujemo navode iznesene na usmenoj raspravi, a u vezi zakonskog postupanja i provođenja procedure tadašnjeg "Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo", koje u skladu sa nadležnostima i zakonskim propisima od 2015. godine započeli izradu "Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije putem

centralnog/daljinskog sistema zagrijavanja" formiranjem komisije Rješenjem broj: 27-05-32113/15 od 15.12.2015. godine. Postupajući u skladu sa Pravilima i postupcima za izradu zakona i drugih propisa u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 71/14) i u skladu sa Uredbom o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo" br: 21/11, 39/11 - Ispravka i 23/15), prije usvajanja od strane Ministra potrebno je bilo da Ministarstvo pravde i uprave i Ured za zakonodavstvo Kantona Sarajevo, te Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo daju Stručna mišljenja o usklađenosti propisa sa Ustavom i pravnim sistemom. Ministarstvo je 2017. godine, kao nosilac izrade, pripremilo je Prijedlog pravilnika i uputilo nadležnim organima uprave da u skladu sa Uredbom o postupku i načinima pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 50/17 - Drugi prečišćeni tekst) i prije dostavljanja Vladi od strane Ministarstva zatraženo stručno mišljenje Ureda za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo o usklađenosti propisa sa Ustavom i pravnim sistemom, mišljenje Ministarstva pravde i uprave o usklađenosti propisa sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i mišljenje Ministarstva finansija o fiskalnoj procjeni propisa na budžet. Pozitivna mišljenja su dobijena od Ureda za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo i Ministarstva pravde i uprave KS. Međutim, Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo je u svom mišljenju akt broj 08-03-14-9440-1/17 od 07.03.2018. godine, ukazalo na to da "Naknada za obnovu toplifikacionih sistema" koja se navodi u članu 7 dostavljenog Prijedioga pravilnika "nije definisana Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo, te u skladu s tim ne može biti predmet Pravilnika kao poseban namjenski prihod unutar naknada Budžeta Kantona Sarajevo. Prema navedenom, da bi se primjenila odredba iz člana 7. Pravilnika potrebna je izmjena Zakona o komunalnim djelatnostima, što Ministarstvo prema svojim predlaganim višegodišnjim programom rada pokušavalo, kao i danas uraditi, ali ne uspeva zbog nedonošenja Zakona o lokalnoj samoupravi za područje Kantona Sarajevo i Zakona o raspodjeli javnih prihoda koji trebaju predstavljati pravni okvir za regulisanje oblasti komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo. U međuvremenu ovo Ministarstvo je u saradnji sa Zavodom za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo nastavilo aktivnosti planirane odredbama Prijedloga pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije putem centralnog/daljinskog sistema zagrijavanja, te završilo rad na prototipu aplikacije e-Registar izdatih i oduzetih uvjerenja, koji bi se trebao koristiti interno u Ministarstvu za generisanje uvjerenja za obavljanje energetske djelatnosti i za kreiranje zbirnog pregleda registra uvjerenja za prikaz na zvaničnoj web stranici Ministarstva. Aplikacija bi trebala biti spremna za početak rada uporedo sa stupanjem na snagu Pravilnika. Nakon usvajanja, od strane Skupštine Kantona Sarajevo, novog Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 40/22), ovim se zakonom osnivaju organi uprave i upravne organizacije Kantona Sarajevo, utvrđuje njihov djelokrug i uređuju druga pitanja od značaja za njihovo organizovanje i funkcionisanje, između ostalih i Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša vrši upravne i stručne poslove utvrđene ustavom, zakonom i drugim propisima, koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Kantona u oblasti komunalnih djelatnosti, komunalne privrede i infrastrukture, te oblasti prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, utvrđivanja stambene politike, uključujući i donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje, obnove i rekonstrukcije stambenih objekata. Ministarstvo se aktom broj: 05-02-22715/22 od 30.05.2022. godine ponovo obratilo Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo zahtjevom za mišljenje o Prijedlogu pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije putem centralnog/daljinskog sistema zagrijavanja. Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo je dostavilo akt broj: 08/03-11-23192/22 NB od 21.06.2022. godine, prema kojem nije bilo primjedbi na dostavljeni Prijedlog pravilnika. Ministarstvo je u potpunosti posvećeno donošenju "Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije" u najskorijem mogućem roku čime bi se u potpunosti regulirala ova komunalna djelatnost od općeg društvenog interesa u Kantonu Sarajevo. Trenutno se provode aktivnosti na ponovnom dostavljanju prijedloga novog teksta ovog Pravilnika u skladu sa Uredbom o postupku i načinima pripremanja, izrade i

dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 50/17 - Drugi prečišćeni tekst) kao i objavljivanje na zvaničnoj web stranici ministarstva na javnu raspravu. Nadamo se da smo Vam svu traženu dokumentaciju dostavili i da smo sa prilogima potvrdili sve iznesene činjenice, te da sve navode koje je podnositelj zahtjeva zastupan po punomoćniku društva "UNIPROMET" d.o.o. odbaciti kao neosnovane i donesete pravičan Zaključak.“

Podnosilac zahtjeva je dana 03.01.2024. godine dostavio podnesak Izjašnjenje podnosioca zahtjeva zaprimljeno pod brojem: UP 06-26-2-005-50/23 u kom se između ostalog navodi sljedeće:

„Suština predmetnog postupka se ogleda u činjenici da Ministarstvo, Vlada i “Sarajevogas” d.o.o učestvuju u zabranjenom sporazumu koji je zasnovan na činjenici da Ministarstvo do danas nije ispoštovalo obavezu definisanu Uredbom o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije i do danas nije donijelo Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, a na osnovu kojeg bi Podnosilac zahtjeva mogao aplicirati za izdavanje uvjerenja koje je potrebno kako bi eventualno bio svrstan u istu kategoriju kupaca prirodnog gasa kao i „Toplane-Sarajevo” . Potom, zabranjeni sporazum se ogleda i kroz postupanje “Sarajevogas” d.o.o i Vlade, koja zajedno određuje i usvajaju cijene distribucije prirodnog gasa na temelju akta Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP „Sarajevogas” d.o.o. Vlada kao organ koji svojim zakonodavnim djelovanjem utiče na tržišnu konkurenciju, ovakvim prešutnim sporazumom prije svega sa “Sarajevogas” d.o.o. i sa Ministarstvom (koje ne usvaja Pravilnik) Podnosiocu zahtjeva onemogućava da pod istim uslovima kao i Toplane Sarajevo kupuje prirodni gas i konkuriše na relevantnom tržištu, već je prinuđen da godinama posluje sa gubitkom kako u suštini građani/stanari ne bi plaćali veću cijenu grijanja. Sve navedeno je omogućilo društvu “Sarajevogas” d.o.o da u suštini svoj dominantni položaj na relevantnom tržištu zloupotrebljava uz prešutno odobrenje druga dva navedena subjekta čije (ne)djelovanje i (ne)činjenje značajno utiče na stanje na relevantnom tržištu. Argumentacija koja je prezentirana tokom Usmene rasprave u vezi navodnog nepostojanja povrede utvrđene članom 4. Zakona, koje se temelji na tvrdnji predstavnika Ministarstva, da ne postoji nikakav sporazum, da niko od učesnika u istom nije svjestan postojanja bilo kakvog sporazuma ili ugovora, niti je siguran da je nešto takvo potpisano ili sl. je apsolutno irelevantno. Zakon u članu 4. eksplicitno navodi: Zabranjeni su sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori privrednih subjekata, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata (u daljem tekstu: sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, a koji se odnose na: a) direktno ili indirektno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uslova; b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog d) primjenu različitih uslova za identične transakcije s drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju; e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uslovljava da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom sporazuma. Iz zajedničkog djelovanja Protivne strane, odnosno njenih odluka i akata, ili pak propuštanja da djeluju u skladu sa propisima (na čije donošenje isključivo oni imaju utjecaj) evidentno je da su cilj i posljedicu sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu. U predmetnom kontekstu možda se odmah treba osvrnuti na neutemeljene navode predstavnice Vlade, koja pravdajući činjenicu da predmetni Pravilnik nije donesen u razumnom roku, navodi da Podnosilac zahtjeva nikad nije podnio zahtjev za izdavanje uvjerenja o ispunjavanju uslova za obavljanje energetske djelatnosti, te da je trebao podnijeti takav zahtjev. Dakle predstavnik Vlade tvrdi da je Podnosilac Zahtjeva trebao podnijeti zahtjev mimo Uredbe, iako svjestan da će njegov zahtjev biti odbijen jer ne postoji Pravilnik koji propisuje uslove za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, pa tek onda po potrebi poduzimati određene korake? Ovakvi navodi Vlade upravo demonstriraju stav Protivne strane koji je subjektu u svom vlasništvu osigurao tarifnu poziciju, a druge učesnike na tržištu, i to isključivo zbog propusta na svojoj strani, tjeraju da svoja prava ostvaruje nekim drugim putem, a ne na temelju Uredbe koju su sami donijeli i to po principu „mi nećemo

donijeti Pravilnik, a vi se sami snađite". Ovakav stav je apsolutno diskriminatoran i bez ikakve sumnje predstavlja zabranjeni sporazum u smislu člana 4. Nema nikakve sumnje da neusvajanje Pravilnika u smislu prava konkurencije predstavlja barijeru za ulazak na određeno tržište i tvrdnja predstavnice Vlade da postojanje regulatorne barijere za ulazak na određeno tržište i stjecanje određenog statusa ne može predstavljati zabranjeni sporazum je apsolutno pogrešna. Zakoni i podzakonski akti itekako utječu na tržište, a posljedično i oni koji nisu usvojeni, a trebali su biti. U okviru Usmene rasprave i na temelju dostavljene dokumentacije, a u konačnici i same odredbe člana 4. Uredbe, nedvosmisleno je utvrđeno da Ministarstvo nikad nije ispoštovalo svoju obavezu definisanu Uredbom o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije i donijelo Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije. Razlozi za nedonošenje predmetnog Pravilnika su irelevantni jer se radi o internim procedurama na koje isključivo Protivna strana, posebno Vlada ima utjecaj. Jedino što je evidentno je da je postojala zakonska obaveza donošenja predmetnog Pravilnika koja do danas nije ispoštovana. S druge strane, u skladu sa naknadno dostavljenom dokumentacijom u skladu sa dopisom Konkurencijskog vijeća broj UP 06-26-2-005-47/23 od dana 28.12.2023.g. (zaprimljen 29.12.2023.g.), u skladu sa kojim su dostavljena mišljenja različitih ministarstava u okviru Vlade, evidentno je da u konačnici nema niti jednog negativnog mišljenja kako je to navedeno od strane predstavnice Vlade. U konačnici je i Ministarstvo finansija dalo pozitivno mišljenje na nacrt Pravilnika koje je Ministarstvo bilo dužno usvojiti. Zašto navedeni Pravilnik nikad nije usvojen od strane Ministarstva u datim okolnostima ostaje nejasno, ali je neusvajanje istog apsolutno spriječilo Podnosioca zahtjeva u ostvarivanju jednakog tretmana na tržištu u odnosu na druge konkurente. Konačno, smatramo da je od izuzetne važnosti razjasniti i pitanje vezano za primjenu Zakona o komunalnim djelatnostima, u kontekstu obavljanja komunalne djelatnosti i utjecaj Pravilnika na učesnike na tržištu. Naime, u skladu sa članom 2. Zakona o komunalnim djelatnostima pod komunalnim djelatnostima, podrazumijeva se pružanje između ostalog komunalnih usluga od interesa za fizička i pravna lica. Nadalje, u skladu sa istim članom, komunalne djelatnosti dijele se na: a) komunalne djelatnosti individualne komunalne potrošnje; b) komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje. Pod pojmom komunalnih djelatnosti individualne komunalne potrošnje podrazumijevaju se komunalni proizvodi i usluge koje se mogu izmjeriti i naplatiti od svakog korisnika usluga, dok se pod pojmom komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje podrazumijeva komunalni proizvod i usluga koju nije moguće izmjeriti i naplatiti od svakog korisnika usluga (održavanje javnih površina, održavanje javne rasvjete, održavanje groblja, održavanje javnih satova i sl.). Nesporno je da snabdijevanje toplotnom energijom predstavlja komunalnu djelatnost individualne komunalne potrošnje. Predmetno je utvrđeno i članom 3. Zakona o komunalnim djelatnostima koji između ostalog definiše komunalne djelatnosti individualne komunalne potrošnje između ostalog svrstava pod tačkom d) i snabdijevanje toplotnom energijom. Naredni član predmetnog Zakona (član 4. stav 4.) utvrđuje da se pod snabdijevanjem toplotnom energijom podrazumijevaju poslovi proizvodnje i distribucije pare i tople vode mrežom do podstanice korisnika uključujući i podstanicu, odnosno glavni zaporni ventil koji se nalazi ispred ili u objektu, odnosno centralni mjerač utroška toplotne energije. Stavom 20. istog člana utvrđeno je, da će se podzakonskim aktima bliže regulisati obavljanje pojedinih komunalnih djelatnosti, a članom 50. predmetnog Zakona je definiran da će se Vlada u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti podzakonske akte iz člana 4. stav (20) ovog zakona. Vlada je u navedenom roku donijela podzakonski akt, odnosno Uredbu i članom 4. stav 4. Uredbe obavezala Ministarstvo da donese Pravilnik, a Ministra dodatno da propiše oblik, sadržaj i način vođenja registra uvjerenja. Niti je Ministarstvo ikad donijelo predmetni Pravilnik niti je Ministar ikada propisao oblik, sadržaj i način vođenja registra uvjerenja. Dakle, kako je to ispravno konstatovao predstavnik Ministarstva na Usmenoj raspravi, nitko tko obavlja trenutno obavlja komunalnu djelatnost individualne komunalne potrošnje uključujući i Toplance Sarajevo nema predmetno uvjerenje, niti defacto i de iure ispunjava zakonski osnov za obavljanje komunalne djelatnosti individualne komunalne potrošnje. Logično je postaviti onda pitanje po kojem kriteriju je društvu Toplance Sarajevo dodijeljen poseban tarifni status u odnosu na druge koji obavljaju

istu djelatnost kada ni oni ne ispunjavaju uslove za obavljanje djelatnosti proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije? Jasno je da to nije na temelju činjenice da Toplane Sarajevo obavljaju komunalnu djelatnost, a Podnosilac zahtjeva ne, jer i jedan i drugi obavljaju komunalnu djelatnost individualne komunalne potrošnje. S druge strane i jedan i drugi subjekt na relevantnom tržištu imaju identičan pravni status. Društva su koja su registrovana za obavljanje iste djelatnosti i za istu namjenu koriste prirodni gas, a ni jedan ni drugi subjekt nemaju uvjerenje na temelju kojeg mogu obavljati predmetnu djelatnost. Naime, član 4. Uredbe precizno utvrđuje da "Proizvodnju/iskoruku toplotne energije obavlja energetska subjekt registrovan za obavljanje ove djelatnosti (u daljem tekstu: davalac usluge). Davalac usluge može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije, samo na osnovu uvjerenja o ispunjavanju uslova za obavljanje ove djelatnosti, jedino što očigledno pravi razliku je vlasništvo nad pružateljem komunalne usluge jer Toplane Sarajevo su u vlasništvu Kantona Sarajevo, a Podnosilac zahtjeva je u privatnom vlasništvu. S druge strane to nije, niti i može biti osnov za primjenu bilo kakvih drugačijih kriterija ili osnov za diskriminaciju. Naime, član 10. Zakona o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo jasno propisuje: "Kanton, Grad i općine, u skladu sa utvrđenim nadležnostima u čl 7., 8. i 9. Zakona, obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem: a) javnog preduzeća komunalnih djelatnosti b) privrednog društva. S obzirom da je Zakonodavac dao tu mogućnost i javnim preduzećima komunalnih djelatnosti i privrednim društvima, onda je logično postaviti pitanje po kojem to osnovu su jedni u povoljnijem položaju na tržištu u odnosu na druge jer Zakon tu razliku ne pravi? Pravni osnov za takvu podjelu ne postoji jer predmetni Zakon u članu 9. kaže da Grad i općine u njegovom sastavu, kao i općine koje nisu u sastavu Grada, u okviru svog samoupravnog djelokruga, obezbjeđuju obavijanje slijedećih komunalnih djelatnosti. Dakle, nisu Toplane Sarajevo isključivo pružalac komunalne usluge, predviđen Zakonom, niti je od donošenja predmetnog Zakona o komunalnim djelatnostima postojao pravni osnov za dodjelu bilo kakvog posebnog statusa za Toplane Sarajevo u pogledu tarife i naknade za distribuciju gasa. Zakon je tu mogućnost predvidio i za privredna društva, kao što je Podnosilac zahtjeva. Dakle, evidentno je da Zakon nije napravio diskriminaciju između učesnika na tržištu, već je za takvo postupanje isključivo odgovorna Protivna strana i to nedonošenjem Pravilnika i korištenjem navedene činjenice kao argumenta da svom privrednom subjektu (koji također nema uvjerenje izdato na temelju Pravilnika koji nikad nije usvojen) osigura povoljniji položaj na tržištu. S druge strane, nesporno je utvrđeno da postojeći tarifni sistem za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu koje se ogleda u a) direktnom ili indirektnom utvrđivanju kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uslova b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja i d) primjenu različitih uslova za identične transakcije s drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju. Prije svega, a na temelju izjašnjenja koje je dostavljeno, nije dostavljeno niti jedno racionalno objašnjenje za postojanje primjene različitih uslova za identične transakcije. Iz samog izjašnjenja se jasno vidi da se radi o učešću u zabranjenom sporazumu Protivne strane. Naime, postojeći tarifni sistem i cijenu distribucije nesporno utvrđuje Vlada na prijedlog "Sarajevogas" d.o.o.. Nadalje, iz navoda sa Usmene rasprave i dostavljenih izjašnjenja jasno je da tarifni sistem diskriminatoran i netransparentan kao i da kupci (izuzev Toplana Sarajevo) ne znaju: zašto postoji razlika u cijeni distribucije, na kojim objektivnim kriterijima se temelji postojeći tarifni sistem? zašto postoji posebna tarifna kategorija KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o.? zašto su pojedini kupci svrstani u kategoriju velika privreda, a ne koriste gas kao industrijski potrošači? Pravedanje različite cijene uporištem u ekonomskoj teoriji i privrednoj praksi gdje se eksplicitno navodi da je fokus vlasnika stavljen na socijalnu komponentu tarifnih kupaca ispred uspješnosti preduzeća nedvosmisleno ukazuje na diskriminatorno ponašanje Protivne strane. Iz svih prezentiranih dokaza u toku ovog postupka jasno je utvrđeno da Podnosilac zahtjeva i pojedini drugi privredni subjekti prirodni gas ne koristi kao industrijski potrošač već isključivo koristi gas za proizvodnju toplotne energije za grijanje stambenih jedinica u okviru naselja, dakle u identične svrhe kao i Toplane Sarajevo pri čemu ni jedan ni drugi privredni subjekt, zbog nepostojanja Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i

isporuke toplotne energije nisu dobili neophodna uvjerenja pa u suštini ni ne ispunjavaju uslove za obavljanje komunalne djelatnosti. Nadalje, nedvosmisleno je utvrđeno da Toplane Sarajevo posluju sa dobiti dok je Podnosilac zahtjeva prinuđen da posluje sa gubitkom kako ne bi diskriminirao krajnje potrošače, odnosno stanare i kako bi isti plaćali identičnu cijenu kao i korisnici identične usluge koju pružaju Toplane Sarajevo. Nadalje, nedvosmisleno je utvrđeno, da i Podnosilac zahtjeva ima troškove amortizacije opreme i sredstava koje koristi za proizvodnju toplotne energije, pri čemu očigledno Podnosilac zahtjeva nema pravo na primjenu "Koncepta ciljnih troškova" jer je prinuđen na poslovanje sa gubitkom dok to pravo mogu ostvarivati Toplane Sarajevo, ali i oni koji su industrijski potrošači. Naime, Uredba o snabdijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo u članu 10. govori o uspostavi tarifnog sistema i o strukturi troškova koje imaju svi nezavisno da li su u privatnom ili vlasništvu Kantona, ali predmetno i dalje ne daje odgovor na pitanje na koji način su uspostavljene tarifne kategorije kupaca. Zakon o kontroli cijena daje objašnjenje o troškovima i kontroli cijena što također ne nudi odgovor na pitanje tarifne kategorije kupaca. Nadalje, navodi se kako se Vlada prilikom utvrđivanja cijena komunalnih usluga vezala za socijalnu osjetljivost. Kako je onda na temelju svega navedenog moguće da Komisija koja je radila na izradi tarifnog sistema koristila koncept ciljanih troškova. Naime, metoda ciljnih troškova je metoda koja polazi od ciljne prodajne cijene proizvoda i na bazi koje se utvrđuje ciljni trošak proizvoda, a na način da se od nje oduzme željena dobit. Ciljni troškovi (engl. target costs) predstavljaju strukturirani pristup određivanju troškova uz koje proizvod treba biti izražen sa specificiranom kvalitetom kako bi ostvario željenu razinu dobiti uz očekivane prodajne cijene. Očigledno je da je argumentacija o načinu formiranja tarifnih kategorija napravljena na principu primjene različitih uslova za istovrsne transakcije. Iz svega navedenog potpuno je jasno, da ako analiziramo ono šta predstavljaju ciljani troškovi onda možemo vidjeti da niti jedna od navedenih karakteristika ovog načina obračuna troškova nije moguća u datom slučaju posebno ako imamo u vidu da su, kako navodi "Sarajevogas" d.o.o, cijene vezane za socijalnu osjetljivost, tada ovaj primjer obračuna troškova nije koristan i primjenjiv u ovom konkretnom slučaju. Korisnici usluga zagrijavanja kako od strane Toplana Sarajevo, tako i od strane Podnosioca zahtjeva imaju istu socijalnu osjetljivost, radi se o istom proizvodu, troškovi nabavke su jednaki za oba kupca kao i troškovi transporta. S druge strane apsolutno je nejasno zašto Toplane Sarajevo nisu svrstane u kategoriju velike privrede koja gas također koristi kao industrijski potrošač jer evidentno ostvaruje dobit iz djelatnosti dok je iz dostavljenih dokaza (posebno dokaza - Tabela broj 1: Prikaz isporučenih količina prirodnog gasa i - Tabela broj 2: Prikaz isporučenih ifakturisanih količina prirodnog gasa), evidentno da po količinama koje kupuju Toplane Sarajevo trebaju i moraju biti svrstani u tarifnu kategoriju Velika privreda. Na kontradiktornosti u argumentaciji Protivne strane jasno ukazuje i činjenica, da je u okviru Usmene rasprave (strana 5) predstavnik "Sarajevogas" d.o.o insistira na tvrdnji da je jedan od osnova za formiranje posebne kategorije "Toplane Sarajevo" visoka potrošnja navedenog privrednog subjekta. U prilog tome navodi i tvrdnju da je postojeći tarifni sistem iz 2015.godine zasnovan na količinama gasa što je apsolutno netačno, ali naravno opet na izrazito diskriminatoran način prema ostalim kategorijama kupaca. Predstavnik "Sarajevogas" d.o.o. na Usmenoj raspravi dalje insistira (strana 6 - treći) na tvrdnji da je kalkulacija cijene vezana za količinu gasa koja je isporučena? Naime, iz dostavljenog dokumenta "Odgovor na vaš zahtjev u vezi sa postupkom kod konkurencijskog vijeća od 21.11.2023.god" evidentno je da su kategorije kupaca razvrstane i prema instalisanom kapacitetu, (a ne prema količini), ali opet na izrazito diskriminatoran način: do 10 Sm³/h (domaćinstva i mala privreda); preko 10 Sm³/h (velika privreda); nije ograničen (KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o. i Poseban kupac "Sarajevo-gas" a.d. Istočno Sarajevo). Evidentno je da prije svega nema nikakve korelacije između instalisanih kapaciteta i cijene kako to tvrdi Protivna strana. Da je navedeno tačno jasno se da zaključiti i na temelju činjenice da npr. ako ste kupac iz kategorije Velika privreda apsolutno je nebitno koliko potrošite i da li vam je instalisani kapacitet 11 Sm³/h ili bez ograničenja jer niste Toplane Sarajevo. Dakle, jasno je da količina odnosno instalisani kapacitet apsolutno nema nikakve veze sa cijenom distribucije gasa i da se radi o zabranjenom sporazumu i čistoj zloupotrebi dominantnog položaja. Nadalje, na Usmenoj raspravi predstavnik "Sarajevogas" d.o.o. u

istom paragrafu na strani 6. navodi da "smatra da zahtjev nije osnovan i iz razloga što sve i da SG ima pravnog osnova što se tiče kategorizacije i cijene gasa, nije u mogućnosti da svrsta Unipromet u kategoriju tarifnu Toplana iz razloga što nema odobrenje za isporuku toplotne energije što je propisano članom 4. Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju isporuku i korištenje toplotne energije." Protivna strana zanemaruje upravo činjenicu da niko na relevantnom tržištu nema predmetno odobrenje, odnosno uvjerenje. Navedeno je potvrđeno i za vrijeme Usmene rasprave koja je održana pred Vijećem. Naime, na Usmenoj raspravi je eksplicitno potvrđeno od strane predstavnika Ministarstva, da ni Toplane Sarajevo nemaju predmetno uvjerenje o ispunjavanju uslova za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije. Dakle, potpuno je očigledno da nije bilo nikakvog pravnog osnova, ali ni ekonomskog razloga da se na Podnosioca zahtjeva primjenjuju različiti uslovi na istovrsne transakcije koje evidentno nemaju veze ni sa količinama. Pokušaj usporedbe kategorija kupaca na temelju tarife za cijene distribucije prirodnog gasa sa tarifom za naknadu distribucije električne energije od strane predstavnika Ministarstva je također apsolutno neosnovan i paušalan. Naime iz podataka koji su javno dostupni i prostim uvidom u isti jasno su i transparentno definisane kategorije kupaca i utvrđene cijene električne energije. Za razliku od "Sarajevogas" d.o.o., JP Elektroprivreda BiH kao javni snabdjevač, pruža uslugu snabdijevanja električnom energijom po ekonomski opravdanim, lako i jasno uporedivim i transparentnim cijenama za sve krajnje kupce električne energije iz kategorije potrošnje domaćinstva i ostala potrošnja na 0,4 kV naponu (mala preduzeća i komercijalni kupci). Čak i ukupna cijena električne energije koju plaćaju kupci je transparentno iskazana i u pogledu njene strukture i treba da pokriva sljedeće troškove: trošak nabavke električne energije, trošak mrežarine, te naknada za obnovljive izvore energije koja se naplaćuje od svih krajnjih kupaca električne energije u FBiH. U predmetnu cijenu usluge je uključena i cijena korištenja distributivne mreže koja se obračunava radi nadoknade troškova korištenja distributivne i prenosne mreže. Troškovi korištenja distributivne mreže se sastoje od troškova distribucije i troška distributivnih gubitaka, a troškovi korištenja prenosne mreže se sastoje od troškova prenosa, troškova prenosnih gubitaka, troškova rada nezavisnog operatora sistema, troškova usluga sekundarne i tercijarne regulacije te prekomjerno preuzete reaktivne električne energije. Pojašnjenja radi, grupe unutar kategorije potrošnje domaćinstva su: a) I tarifna grupa, kupci koji posjeduju jednotarifno ili dvotarifno brojilo bez uklopnog sata ili nekog drugog uređaja za upravljanje tarifom i b) II tarifna grupa, kupci koji posjeduju dvotarifno brojilo sa uklopnim satom ili nekim drugim uređajem za upravljanje tarifom. Grupe unutar kategorije ostala potrošnja su: a) I tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napon, koji nisu domaćinstva niti javna rasvjeta, a koji isključuju kupce iz tačke c) i d) stava (1) ovoga člana i imaju vršno opterećenje iz elektroenergetske saglasnosti veće od 23 kW i istu ne mogu mijenjati i prelaziti u neku drugu tarifnu grupu, b) II tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napon, koji nisu domaćinstva niti javna rasvjeta, a koji isključuju kupce iz tačke c) i d) stava (1) ovoga člana i imaju vršno opterećenje iz elektroenergetske saglasnosti manje ili jednako 23 kW i posjeduju dvotarifno brojilo sa uklopnim satom ili nekim drugim uređajem za upravljanje tarifom, c) III tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napon i to: 1. jaslice, vrtići, obdaništa, 2. domovi za smještaj djece, učenika, studenata, vjerskih službenika, invalida, lica sa umanjenom sposobnošću, staraca i penzionera, 3. vjerski objekti i kuhinje humanitarnih organizacija, 4. privredna društva, ustanove i organizacije lica sa invaliditetom u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH" broj 9/10), te posjeduju jednotarifno ili dvotarifno brojilo bez uklopnog sata ili nekog drugog uređaja za upravljanje tarifom, d) IV tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napona i to: 1. jaslice, vrtići, obdaništa 2. domovi za smještaj djece, učenika, studenata, vjerskih službenika, invalida, lica sa umanjenom sposobnošću, staraca i penzionera, 3. vjerski objekti i kuhinje humanitarnih organizacija, 4. privredna društva, ustanove i organizacije lica sa invaliditetom u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH" broj 9/10),

te posjeduju dvotarifno brojilo sa ukupnim satom ili nekim drugim uređajem za upravljanje tarifom. e)V tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napon, koji nisu domaćinstva niti javna rasvjeta, a koji isključuju kupce iz tačke c) i d) stava (1) ovoga člana i imaju vršno opterećenje iz elektroenergetske saglasnosti manje ili jednako 23 kW i posjeduju jednotarifno brojilo ili dvotarifno brojilo bez uklopnog sata ili nekog drugog uređaja za upravljanje tarifom. S druge strane tarifa "Sarajevogas" d.o.o. odnosno Struktura cijena prirodnog gasa i distribucije prema kategorijama kupaca je evidentno diskriminirajuća i favorizuje kupca Toplane Sarajevo (koji je isto u vlasništvu Kantona Sarajevo) u odnosu na sve ostale kupce (i predstavljaju posebnu kategoriju), a gas kupuju za istu namjenu kao i Podnosilac zahtjeva, pri čemu struktura cijene distribucije gasa, prema Zakonu o komunalnim djelatnostima, sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcionisanja distributivnog gasnog sistema Kantona, te troškove nabavke novih stalnih sredstava distributera. U cijenu distribucije gasa uključena je amortizacija koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava distributera i amortizacije infrastrukturnog gasnog sistema, odnosno dobra u općoj upotrebi. Iz sredstava amortizacije se vrši znavljanje stalnih sredstava. Cijena distribucije po važećim tarifnim kategorijama, objavljuje se u službenim novinama.

Tarifni, odnosno cjenovnik "Sarajevogas" d.o.o. izgleda ovako:

r.br	Kategorija kupaca	Nabavna cijena gas KM/Sm ³	Cijena distribucije KM/Sm ³	Prodajana cijena gasa KM/Sm ³	Fakturna cijena gasa KM/Sm ³
1.	Velika privreda	0,837	0,250	1,087	1,271
2.	KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo	0,837	0,080	0,917	1,072
3.	Mala privreda	0,837	0,260	1,097	1,283
4.	domaćinstva	0,837	0,080	0,917	1,072
5.	Posebna kupac Sarajevo-Gas a.d. Istočno Sarajevo	0,837	0,040	0,877	1,026
6.	CNG PUNIONICE	0,837	0,060	0,897	1,049

Konkretno, podnosilac Zahtjeva smatra da je učešćem u zabranjenom sporazumu "Sarajevogas" d.o.o. omogućena zloupotreba svog dominantnog položaja na tržištu prodaje i distribucije prirodnog gasa primjenom različitih cijena gasa iz Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP „Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo br. 42/15 i 7/21. Zloupotreba dominantnog položaja se ogleda kroz primjenu različitih kriterija prilikom svrstavanja kupaca prirodnog gasa koji ovaj energent koriste za proizvodnju toplote i distribuciju krajnjim korisnicima (potrošačima/stanarima). Podnosilac Zahtjeva je u odnosu na Toplane Sarajevo, koje se bave proizvodnjom i distribucijom toplotne energije u iste svrhe kao i Podnosilac Zahtjeva, svrstan u kategoriju „Velike privrede", te mu je Odlukom o cijenama distribucije prirodnog gasa Kantona Sarajevo nametnuta obaveza plaćanja cijene distribucije prirodnog gasa po znatnoj većoj tržišnoj cijeni u odnosu na Toplane Sarajevo, iako Podnosilac zahtjeva prirodni gas, kao i Toplane Sarajevo isključivo i jedino koristi za proizvodnju i distribuciju toplotne energije, odnosno grijanje stanova i prostora u stambenim zgradama. „Sarajevogas" d.o.o kao distributer prirodnog gasa na području Kantona Sarajevo uspostavlja tarifni sistem kao osnovu za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. Tarifna kategorija se definiše tarifnim sistemom koji priprema i predlaže distributer "Sarajevogas" d.o.o, a usvaja Vlada Kantona Sarajevo. Na taj način, postupanjem "Sarajevogas" d.o.o uz saglasnost Vlade Kantona Sarajevo na predloženi tarifni sistem, omogućeno je društvu "Sarajevogas" d.o.o da primjenjuje različite uvjete za istovrsne transakcije posebno u odnosu na kupca Toplane Sarajevo, i na taj način dovodeći Podnosioca

Zahtjeva u nepovoljniji konkurentski položaj što predstavlja očiglednu zloupotrebu dominantnog položaja. Naime, Podnosilac zahtjeva je prinuđen (implementirajući tarifni sistem koji se primjenjuje na Toplane Sarajevo) da posluje sa gubitkom kako stanarima, kao krajnjim korisnicima/potrošačima toplotne energije, ne bi povećao cijenu grijanja i na taj način ih doveo u nepovoljniji položaj u odnosu na korisnike/potrošače Toplana Sarajevo ili kategorije domaćinstava čime je u suštini Podnosilac Zahtjeva predmet zloupotrebe dominantnog položaja i cjenovne diskriminacije jer za istu robu i uslugu plaća različitu cijenu od svojih stvarnih konkurenata. U tom kontekstu treba posebno apostrofirati činjenicu da tarifna kategorija domaćinstva, koja koriste plin za grijanje i imaju instalirani kapacitet ispod 10 Sm³/h, plaćaju cijenu distribucije kao Toplane Sarajevo. S obzirom da se u konkretnoj situaciji od strane Podnosioca zahtjeva prirodni gas koristi isključivo za potrebe grijanja domaćinstava (koji su u suštini i stvarni krajnji kupci toplotne energije), jasno je da trenutni tarifni sistem koji se primjenjuje u suštini diskriminira krajnje potrošače jer "Sarajevogas" d.o.o domaćinstvima u konačnici naplaćuje istu cijenu kao i Toplanama Sarajevo dok domaćinstva koja grije Podnosilac zahtjeva moraju plaćati višu cijenu distribucije. Sve navedeno ukazuje da su stanari koji ti koji su u suštini potrošači/domaćinstva (a koji su grijani od strane Podnosioca zahtjeva koji je bio primoran rješavati problem grijanja novih naselja jer nije bilo infrastrukture ni volje Toplana Sarajevo da isto urade) diskriminirani ovakvim tarifnim sistemom. Za jednu kategoriju je s druge strane nemoguće staviti fokus na socijalnu komponentu, a za druge dvije, koje u suštini imaju identične razloge korištenja gasa je to itekako moguće. Istovremeno, ovo evidentno ukazuje i na netačnost navoda "Sarajevogas" d.o.o. da Toplane Sarajevo plaćaju nižu cijenu za distribuciju gasa zbog količina jer po kategorijama, potrošnji, a ni instaliranim kapacitetima domaćinstva nemaju ništa zajedničko sa Toplanama Sarajevo i jasno troše nemjerljivo manje od Toplana Sarajevo. Da apsurd bude veći, iz Zapisnika sa Usmene rasprave se može jasno vidjeti kako Protivna strana iznosi niz kontradiktornih navoda tokom cijelog postupka u vezi sa primjenom tarife i kriterijima koje je koristila kod izrade iste. S jedne strane predstavnik Ministarstva kategorično tvrdi da Pravilnik nema veze sa tarifom (strana 7.). Prije toga predstavnik "Sarajevogas" d.o.o. tvrdi da "Sarajevogas" d.o.o nije u mogućnosti da Podnosica zahtjeva svrsta u tarifnu kategoriju toplana iz razloga što nema odobrenje, odnosno uvjerenje o ispunjavanju uslova za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije (strana 6.). Ovakav stav "Sarajevogas" d.o.o potvrđen je i u njihovom pismenom Rješenju broj 0101-03-2407/22 od 26.08.2022.godine. Nema sumnje da formiranje cijena u pravu konkurencije koje nisu zasnovane na jasno utvrđenim, nedvosmislenim i transparentnim kriterijima, a koji su identični za sve potencijalne korisnike proizvoda ili usluge, predstavljaju zloupotrebu dominantne pozicije i grubu cjenovnu diskriminaciju u smislu člana 10. Zakona. Shodno navedenom, nema dileme da postojeći tarifni sistem za distribuciju gasa u Kantonu Sarajevo krši sve postulate Zakona o konkurenciji koje se odnose na zloupotrebu dominantnog položaja, posebno u dijelu koji se odnosi na kriterije za utvrđivanje cijene distribucije gasa za privredne subjekte koji prirodni gas isključivo koriste za potrebe grijanja. Isti očigledno nisu transparentni i nisu zasnovani na objektivnim kriterijima. Potpuno irelevantne navode Ministarstva o pristanku na uslove iz ugovora, pravu na odabir drugog energenta, o subvenciji cijene gasa koja je bila za sve u protekloj godini (pri čemu u ovom postupku nije riječ o cijeni gasa već o cijeni distribucije) smatramo da je bespotrebno i komentarisati. Iz istih se jasno da iščitati pozicija dominacije Protivne strane i njeno očigledno pravo da na tržištu primjenjuje kriterije koje želi ili joj odgovaraju, pri čemu ostalim učesnicima na tržištu ostavlja izbor da prihvati cjenovnu diskriminaciju ili bira drugi energent!? Navedeno je evidentno i iz stavova Vlade koja na sve to upućuje da je Podnosilac zahtjeva trebao podnijeti anti-diskriminatornu tužbu pred nadležnim sudom u kontekstu Zakona o diskriminaciji!? Postoji zakoni koji se bave i drugim vrstama diskriminacije, a Zakon o konkurenciji se upravo bavi onim diskriminacijama učesnika na tržištu koje se ogledaju kroz zaključivanje zabranjenih sporazuma i zloupotrebama dominantnog položaja."

Postupajući po zahtjevu Konkurencijskog vijeća kojim je traženo dodatno pojašnjenje podnesaka dostavljenih u toku postupka kao i dostava dokumentacije, privredni subjekat "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo je podneskom broj: UP 06-26-2-005-55/23 dana 15.01.2024. godine dostavio kako slijedi:

„Aktuelne tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa utvrđene od strane Nadzornog odbora "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, Odlukom broj: 010101-02- 2186/15 od 07.10.2015. godine, a na osnovu člana 10. Uredbe o snabdijevanju prirodnim gasom i člana 29. Statuta KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, koja je objavljena u Službenim novinama Kantona Sarajevo, broj: 42/15 od 29.10.2015. godine i koja sadrži cijene distribucije prirodnog gasa po tarifnim kategorijama kupaca. Vlada Kantona Sarajevo je 04.02.2021. godine donijela Odluku o dopuni odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo broj: 02-04-2845-6/21, kojom je usvojena nova tarifna kategorija "CNG punionice" i cijena distribucije prirodnog gasa za istu. Odlukom o dopuni Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo uvedena je nova tarifna kategorija kupaca "CNG punionice", što je objavljeno u "Službenim novinama Kantona Sarajevo" broj: 7/21 od dana 18.02.2021. godine. Da bi se pojasnio princip/način formiranja "tarifnih kategorija kupaca" u okviru tarifnog sistema, predstavlja se način formiranja tarifnog sistema sa pripadajućim tarifama, tj. cijenama distribucije gasa po utvrđenim tarifnim kategorijama potrošača. Isti ima uporište u zakonskim propisima, kao i u ekonomskoj teoriji i privrednoj praksi, svojstvenoj društvima od javnog interesa koji se bave komunalnim djelatnostima, a u vezi sa distribucijom gasa. Uredba o snabdijevanju prirodnim gasom u članu 10. (uspostava tarifnog sistema) propisuje:

"(1) Distributer je obavezan uspostaviti tarifni sistem, kao osnovu za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. (2) Tarifne kategorije se definišu tarifnim sistemom, koji priprema i predlaže distributer, a usvaja Vlada Kantona Sarajevo i objavljuje u službenim novinama. (3) Struktura cijene distribucije gasa, prema Zakonu o komunalnim djelatnostima, sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcionisanja distributivnog gasnog sistema Kantona, te troškove nabavke novih stalnih sredstava distributera. U cijenu distribucije gasa uključena je amortizacija koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava distributera i amortizacije mfrastrukturnog gasnog sistema, odnosno dobra u općoj upotrebi. Iz sredstava amortizacije se vrši znavljanje stalnih sredstava. Cijena distribucije po važećim tarifnim kategorijama, objavjavljuje se u službenim novinama." Zakon o komunalnim djelatnostima, (Cijena komunalne usluge) propisuje: „(1) Visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge predlaže davalac komunalne usluge, na temelju detaljne kalkulacije, a u skladu sa odredbama člana 15. (2) Cijena komunalne usluge sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcionisanja komunalnog sistema na koji se odnosi, te troškove nabavke novih stalnih sredstava davaoca komunalne usluge prema članu 37. stav (2) tačka a) i stavu (3) ovog zakona. (3) U cijenu komunalne usluge uključena je amortizacija, koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava davaoca komunalne usluge i amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sistema, odnosno dobara u općoj upotrebi. (4) Davalac komunalne usluge amortizaciju koristi za obnavljanje stalnih sredstava, a dio amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sistema, odnosno dobara u općoj upotrebi prema programu na koji saglasnost daje Vlada Kantona, gradsko odnosno općinsko vijeće skladu sa nadležnostima iz čl. 1., 8. i 9. ovog zakona. (5) Validnost kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalnih usluga utvrđuje neovisno stručno tijelo Vlade Kantona, Grada odnosno općine, a stvarnu cijenu komunalnih usluga određuje i usvaja Vlada Kantona, gradsko odnosno općinsko vijeće, uskiadu sa nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog zakona. (6) Ukoliko se cijena usluge utvrdi u nižem iznosu od stvarne cijene koštanja, razliku sredstava će nadoknaditi Kanton, Grad, odnosno općina. (7) Cijena komunalne usluge za pruženu komunalnu uslugu plaća se davaocu komunalne usluge." "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo je više puta bio predlagač tarifnog sistema, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa, koji je na kraju utvrđivao i konačnu odluku o istom donosio Osnivač, Kanton Sarajevo, kako po pitanju strukture tarifnih kategorija, tako i

po pitanju tarifa za iste. Zakon o kontroli cijena u članu 4. propisuje: "Kao mjere neposredne kontrole cijena mogu se, za pojedine proizvode i usluge, propisati: fiksne cijene; najviše cijene; strukture najviših cijena; zadržavanje cijena na zatečenom, odnosno određenom nivou (zatečene cijene); davanje suglasnosti na cijene, odnosno tarife; način formiranja cijena; utvrđivanje marži u trgovini (kalkulativne cijene); obavještanje o promjeni cijena i marži zaproizvode i usluge (evidencija cijena). U članu 5. Zakona o kontroli cijena propisano je da je nadležni organ koji je propisao mjeru neposredne kontrole cijena, dužan da poduzme mjere kojima se otklanjaju uzroci zbog kojih je mjera propisana. Dok je član 6. istog zakona propisao: „Mjere neposredne kontrole cijena zasnivaju se, po pravilu, na ekonomskim kriterijima i propisuju se izuzetno, i to: 1. ako i poredpoduzetih mjera, ekonomske politike nastupe ili mogu nastupiti veći poremećaji na tržištu i u kretanju cijena; 2. radi sprečavanja monopolskog obrazovanja cijena; 3. radi utvrđivanja prodajnih cijena proizvoda iz robnih rezervi, koje se koriste za intervenciju na tržištu." Stručna metodologija koja se primjenjuje usko je povezana sa činjenicom da je cijena komunalne usluge dugi niz godina bila utvrđena u nižem iznosu od stvarne, a razlog je bio isključivo socijalna osjetljivost Vlasnika, Kantona Sarajevo, odnosno cijena je bila bazirana na tzv. "targetiranoj cijeni" ili cijeni koju su tarifni kupci bili u mogućnosti snositi. U skladu s tim, Vlada je prethodnim odlukama o utvrđivanju tarifnih kategorija i tarifa za iste određivala maksimalne cijene koje mogu biti ispostavljene tarifnim kupcima, a to su bile isključivo tarife koje su mogle biti prihvaćene na tržištu Kantona Sarajevo. Na taj način, Vlasnik je dominantno fokus stavio na socijalnu komponentu tarifnih kupaca, ispred uspješnosti poslovanja Preduzeća. Donesene odluke o tarifama za tarifne kategorije iz 2002. ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 27/02) i 2015. godine ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 42/15) su temeljene na gotovo istim postavkama, čije su bliže odrednice instalirani kapacitet i opis tarifne kategorije, kako slijedi.

Tabela: Tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa utvrđene od starne Nadzornog odbora KJKP "Sarajevogas" d.o.o.d.o.o. Sarajevo

Redni broj Tarifne kategorije	Naziv tarifne kategorije	Instalisani kapacitet	Opis Tarifne kategorije
I	Domaćinstva	Do 10 sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu: a) domaćinstva i b) vjerski objekti
II	Mala privreda	Do 10 Sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu koji: a) služe za obavljanje poslovnih djelatnosti-komercijalni potrošači 8npr: obrti, ugostiteljske radnje, turističke radnje, trgovačke radnje i sl.) b) koriste institucije , ustanove, druge organizacije, koje se finansiraju iz budžeta (npr. Škole, obdaništa, domovi kulture, biblioteke, ambulante, domovi zdravlja, ustanove za zaštitu spomenika kulture i sl.) d) koriste humanitarne organizacije
III	Velika privreda	Preko 10 Sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu

			koji: a) koriste industrijski potrošači/privredna društva, b) koriste institucije, ustanove i druge organizacije, koje se finansiraju iz budžeta (npr. Bolnice, domovi zdravlja, studentski domovi, vojska, policija i sl), c) službe za obavljanje uslužnih djelatnosti (npr. Hoteli, restorani, banke, tržni centri i sl.), d) međunarodne organizacije
IV	KJKP „Toplane Sarajevo“ d.o.o Sarajevo	Nije ograničen	U ovu kategoriju svrstava se isključivo kupac KJKP „Toplane sarajevo“ d.o.o Sarajevo
V	Poseban kupac „Sarajevogas“ a.d. Istočno Sarajevo	Nije ograničeno	U ovu kategoriju svrstava se isključivo kupac „Sarajevogas“ a.d. Istočno Sarajevo

Kriterij za razvrstavanje u tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa je količina kupljenog/potrošnja prirodnog gasa i instalisani kapacitet kako je u tabeli navedeno, pri čemu se naglašava da je teoretski i prema Odluci instalisani kapacitet kod Toplana-Sarajevo d.o.o. Sarajevo neograničen. Neograničen je iz razloga što su Toplana-Sarajevo d.o.o. Sarajevo komunalno preduzeće i obavljaju komunalnu djelatnost od javnog interesa i značaja za Kanton Sarajevo. Dakle, presudan kriterij, u ovome slučaju, za razvrstavanje u tarifnu kategoriju Toplana-Sarajevo d.o.o. Sarajevo jeste činjenica da je ovo Preduzeće registrovano kao javno komunalno preduzeće koje zagrijava preko 51.000 stanova i 2.700 pripadajućih poslovnih prostora i objekata priključenih na sistem centralnog zagrijavanja. Dakle, osnivač i vlasnik Toplana-Sarajevo d.o.o. Sarajevo je Kanton Sarajevo, koji je nadležni organ tom Preduzeću za regulaciju, kako nabavne cijene gasa, tako i prodajne cijene toplotne energije. Po definiciji instalisani kapacitet je maksimalni učinak koji Preduzeće može proizvesti s raspoloživim resursima u određenom periodu i mjeri se u proizvodnim jedinicama. Naravno, instalisani kapacitet se može mijenjati u skladu sa realno očekivanim potrebama tj. povećati kako bi se postigao trenutačni realni porast ili predvidjeti buduće povećanje potražnje kupaca. Na osnovu zahtjeva za priključenje novog kupca i uvida u svu obaveznu dokumentaciju vrši se planiranje maksimalno mogućeg instaliranog kapaciteta, koji će moći podržati maksimalno moguću godišnju potrošnju prirodnog gasa. Nakon što je instalirani kapacitet poznat, moguće je izmjeriti koliko se dobro taj kapacitet koristi. Dakle, stopa iskorištenosti instalisanog kapaciteta je pokazatelj postotka kapaciteta s kojim preduzeće obavlja poslove. Stopa iskorištenosti instaliranog kapaciteta se može izračunati stavljanjem u odnos stvarne potrošnje/proizvodnje i potencijalne potrošnje/proizvodnje. Ukoliko ugrađena oprema radi manje od punog potencijala, instalisani kapacitet nije iskorišten tj. isti je izgubljen i predstavlja gubitak za KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo. Na osnovu datog dodatnog pojašnjenja u vezi planiranja i određivanja instalisanog kapaciteta i na osnovu uvida u prilog dopisa u kojem je navedena komparacija potrošnje prirodnog gasa Toplana-Sarajevo d.o.o. Sarajevo i Podnosilac zahtjeva u periodu od 2018. - 2023. godine ujedno se može razumijeti zašto su KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo posebna tarifna kategorija kupca. Međutim, ukoliko u narednom periodu Podnosilac zahtjeva ispuni iste navedene uslove za promjenu/povećanje instalisanog kapaciteta (koji su prvenstveno uslovljeni značajno povećanom količinom potrošnje prirodnog gasa, a time i instalisanog kapaciteta za potrošnju/proizvodnju) tj. da je zbog obima proizvodnje neograničena i registruje se kao komunalno preduzeće, može se pokrenuti inicijativa prema Vladi za prekategorizaciju u cjenovno povoljniju tarifnu kategoriju.

Dakle, tarifa za tarifne kategorije i samo određivanje istih je posljedica odabranog sistema obračuna troškova poznatog kao "Koncept ciljanih troškova" ili Target Costing, po kome određeni proizvod ili usluga trebaju biti proizvedeni u cilju ostvarenja potrebnog nivoa prihoda za unaprijed određeni nivo prodajne cijene proizvoda ili usluge. Primjenjeni koncept nije nepoznat i nepreferiran u savremenoj teoriji upravljačkog računovodstva, čak se u ovakvim slučajevima, zbog određenih prednosti stavlja ispred konvencionalnih sistema obračuna troškova (sistem obračuna po stvarnim historijskim troškovima), posebno kada su u pitanju proizvodi i usluge u naftnoj i gasnoj industriji, i stavlja se ispred drugih mogućih, u ovome slučaju ocjenjenih kao neprimjerenih, a koji se prepoznaju kao metodi ili tehnike obračun troškova savremenog upravljačkog računovodstva (npr. sistem obračuna po aktivnostima, obračun troškova po osnovu životnog ciklusa, obračun troškova na bazi karakteristika proizvoda/usluge, sistem obračuna troškova prema učincima, Take-Back Costing, Kaizen cost, itd.). Također, poznato je da su tradicionalni sistemi obračuna troškova kreirani u uslovima radno intenzivne tehnologije i prilagođeni su potrebama finansijskog izveštavanja. Troškovi direktnog rada i direktnog materijala su predstavljali najznačajniji dio troškova preduzeća, a opšti troškovi su se uglavnom raspoređivali prema jednom ključu (npr. direktni rad), što se u slučaju kalkulacije za tarifne kategorije za distribuciju gasa ocijenilo neprihvatljivo. Odabrani sistem obračuna troškova je najprihvatljiviji i zbog uvažavanja načela ekonomije obima koja je uslovljena veličinom potrošnje i instalisanog kapaciteta preduzeća, jer se veže za mogućnost snižavanja troškova poslovanja (posebno fiksnih) sa povećanjem obima proizvodnje (u ovom konkretnom slučaju proizvodnje toplotne energije). Dakle, "Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo ima evidentno troškovnu prednost, zbog obima svog poslovanja, koja se mjeri količinom potrošnje/proizvodnje po jedinici vremena (što se može dokazati iz priloga dopisa u kojem je navedena komparacija potrošnje prirodnog gasa "Toplana-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo i Podnosioca zahtjeva, u periodu od 2018. -2023. godine). Naime, pravna lica prema Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH internu organizaciju i funkcionisanje sistema računovodstva uređuju internim aktima, uz propisane zakonske uslove. S obzirom da se pitanje organizacije računovodstvenog sistema propisuje internim aktima, pri čemu se i sistem obračuna troškova ili metod kalkulacije predlaže na temelju ocjene najprihvatljivijeg u svrhu za koju je osnovano javno preduzeće, a u ovome slučaju, to je metod ili koncept ciljanih troškova, naslijeden i preuzet kao do sada prihvatljiv Osnivaču i vlasniku, Kantonu Sarajevo, a zbog izraženog socijalnog fokusa na kupcu i dobiti šire društvene zajednice. Isti će vremenom biti predmetom usaglašavanja, s tim da je u teoriji baziran na dugoročnim i višestruko korisnim odnosima svih učesnika u lancu stvaranja vrijednosti, što je sasvim razumljivo jer prirodni gas treba da doprinose opštoj koristi kako za pojedince, tako i za društvo i okoliš. Uvažavajući potrebe cjelokupnog društva kao i privrede za čistom energijom na području Kantona Sarajevo, sva neovisna stručna tijela su zauzela stav da prihvati postojeća metodologija utvrđivanja tarifnih kategorija i tarifa, što su sve vlade Kantona Sarajevo usvojile i time stavile na snagu.“

Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP 06-26-2-005-48/23 od 04.01.2024. godine od Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS zatražilo da dodatno pojašnje dokumentacije i odgovora iz podnesak dostavljenih u toku postupka, na šta je u Ministarstvo u ostavljenom roku, podneskom zapromljenim pod brojem: UP 06-26-2-005-56/23 dana 19.01.2024. godine dostavilo sljedeći odgovor:

„Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je zaprimilo je predmetni akt Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine broj: UP 06-26-2-005-48/23 od 04.01.2024. godine, a u vezi pokrenutog postupka na osnovu Zahtjeva za pokretanje postupka Podnosioca zahtjeva, a protiv KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, Ministarstva i Vlade, prema članu 4. stav 1) tačka a), b) i d) i člana 10. stav 2) tačka a), b) i c) Zakona o konkurenciji. Predmetnim zahtjevom se traži dostavljanje informacija i podataka, a u vezi pojašnjenja svrhe i cilja do Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, u svrhu dodatnog pojašnjenja dostavljenih podnesaka u toku postupka. Kanton Sarajevo u skladu sa svojim ustavnim, isključivim i zajedničkim nadležnostima, a i zakonskim i podzakonskim propisima

nadležan je za utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguravanja javnih službi, te obavezan je da osigura trajno i kvalitetno obavljanje ove komunalne djelatnosti, i da osigura održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti, poduzimajući mjere za očuvanje i zaštitu okoliša, kroz javnost i transparentnost rada. Obzirom na značaj kantonalnih javnih komunalnih preduzeća u Kantonu Sarajevo, a koji obavljaju komunalnu djelatnost koja je od javnog interesa i koja se obavlja kao javna služba, podrazumijeva pružanje komunalne usluge od interesa za fizička i pravna lica i zadovoljavanje onih potreba urbanog civilizacijskoga društva, koje su nezamjenjiv uslov života i rada građana, državnih organa i drugih subjekata na području Kantona Sarajevo. Javna služba u komunalnim djelatnostima podrazumijeva komunalnu djelatnost koja kao opšte korisna djelatnost, predstavlja sistemsku cjelinu organiziranja i vršenja putem državnih službi, jedinica lokalne samouprave, te za to posebno organizirane samostalne organizacije, koje su prihvaćene podržane i kontrolisane od strane državne zajednice. U vršenju svoje nadležnosti Kanton izvršava donošenjem sopstvenih propisa i primjenom propisa Bosne i Hercegovine i Federacije. Nadležnosti iz člana 13. Ustava Kanton vrši se u obimu dogovorenom sa federalnim vlastima. U slučajevima da takav dogovor ne postoji te nadležnosti će Kanton vršiti cjelovito i samostalno. U skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo, Kanton, Grad i općine obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem javnog preduzeća i privrednog društva koje, ako za to postoje telmološki uslovi, istovremeno može obavljati više subjekata uz saglasnost Kantona, odnosno Grada, odnosno općina u okviru utvrđenih nadležnosti u čl. 7., 8. i 9. Zakona o komunalnim djelatnostima i koordinaciju ministarstva nadležnog za komunalne djelatnosti Kantona, odnosno gradskih i općinskih službi za komunalne djelatnosti. Također, u Zakonu o komunalnim djelatnostima određeno je da su komunalne djelatnosti od javnog interesa i obavljaju se kao javne službe. Pod pojmom javnog interesa u komunalnim djelatnostima podrazumijeva se zadovoljavanje onih potreba urbanog civilizacijskog društva koje su nezamjenjiv uslov života i rada građana, državnih organa i drugih subjekata na području Kantona. Pod pojmom javne službe u komunalnim djelatnostima podrazumijevaju se komunalne djelatnosti iz člana 3. ovog zakona, koje kao opšte korisne djelatnosti, predstavljaju sistemsku cjelinu organizovanja i vršenja putem državnih službi, jedinica lokalne samouprave, te za to posebno organizovanih samostalnih organizacija koje su prihvaćene, podržavane i kontrolisane od strane državne zajednice. Kanton, Grad, općine, pravna i fizička lica koja obavljaju komunalne djelatnosti, obavezni su na osnovu ovog zakona i posebnih propisa: a) osigurati trajno i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti; b) osigurati održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti; c) poduzimati mjere za očuvanje i zaštitu okoliša; d) osigurati javnost i transparentnost rada. Davalac usluge snabdijevanja toplotnom energijom (proizvođač i distributer toplotne energije) za potrebe daljinskog grijanja na području Kantona Sarajevo obavljanja komunalne djelatnosti treba biti registrovan u skladu sa odredbama čl. 4. Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, kojim je propisano da davalac usluge energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije može obavljati samo na osnovu Uvjerenja o ispunjavanju uslova za obavljanje energetske djelatnosti koje izdaje Ministarstvo u skladu sa Pravilnikom o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije koji donosi nadležno Ministarstvo Kantona Sarajevo. U tom smislu davalac komunalne usluge djelatnost obavlja u skladu sa čl. 10. i 11. Zakona o komunalnim djelatnostima i ima obavezu da u skladu sa članom 13. stav (1), tačka g) Zakona uspostavi svoj tarifni sistem koji će biti osnova za naplatu usluga korisnicima. Tarifni sistem donosi Vlada Kantona Sarajevo na prijedlog davaoca komunalne usluge u skladu sa čl. 68. Uredbe opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, a Odluku o visini tarifnih stavova donosi Vlada Kantona Sarajevo u skladu sa članom 22. stav (5) Zakona o komunalnim djelatnostima, Odluke o usvajanju tarifnog sistema davaoca usluge i mišljenja Neovisnog stručnog tijela koje formira Vlada. Na osnovu čl. 26. i 28. stav 1) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka), a u vezi sa članom 4. stav (20) i članom 50. Zakona o komunalnim djelatnostima, Vlada Kantona Sarajevo na 42. sjednici održanoj 19.05.2016. godine, donijela je Uredbu o opštim

uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije. Uredbom se uređuju: proizvodnja, isporuka i korištenje toplotne energije za potrebe grijanja, klimatizacije, ventilacije i pripreme potrošne tople vode u građevinama; uslovi za priključenje građevine; ugovorni odnosi; proizvodnja, isporuka i prodaja toplotne energije; obaveze i odgovornosti davaoca usluge i korisnika usluge; uslovi mjerenja, obračuna i plaćanja utrošene toplotne energije; postupci neovlaštenog korištenja toplotne energije; uslovi za primjenu postupka prekida isporuke ili obustave isporuke toplotne energije; i postupci utvrđivanja naknade štete. Članom 4. stav (4) Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije određuje se obaveza donošenja Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije kojim se propisuju uslovi za izdavanje, produženje i prestanak važenja Uvjerenja za obavljanje energetske djelatnosti (u daljem tekstu uvjerenje), te oblik, sadržaj i način vođenja registra izdanih i oduzetih uvjerenja. Uredbom je propisano da postupak izdavanja, produženja i prestanka važenja uvjerenja vodi resorno ministarstvo, odnosno Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, koje uspostavlja i vodi javni registar izdanih i oduzetih uvjerenja. Davalac usluge kao energetska subjekt može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima i Uredbom samo na osnovu izdanog uvjerenja o ispunjavanju uslova za obavljanje ove djelatnosti. Ukazujemo Vam i na Zakon o zaštiti potrošača na dio VII - Ekonomske usluge od opšteg interesa u članu 33. Ekonomske usluge su usluge koje ispunjavaju osnovne potrebe potrošača na tržištu, tj. isporuku energije (struja, gas, za grijanje) i vode, telekomunikacione usluge, poštanske usluge i javni prevoz. Pružanje "ekonomskih usluga od opšteg interesa" potrošaču su takve usluge koje su "u režimu ugovornog odnosa". Članom 38. navedenog zakona, kriterijumi koji obezbjeđuju efikasno pružanje ekonomskih usluga od opšteg interesa u korist potrošača biće definisani zakonom, obezbjeđujući: a) kvalitet i kontinuitet usluge; b) osnovnu univerzalnu uslugu; c) jednakost u pristupu i tretmanu svih potrošača; d) adekvatno informisanje potrošača o korisniku; e) efikasna sredstva kompenzacije i načine za rješavanje potrošačkih sporova; f) adekvatnost usluge u smislu tehnološke evolucije i strukturalnih i organizacionih promjena; g) transparentnost finansiranja i tarifa; h) efikasno konsultovanje i predstavljanje potrošača u donošenju odluka. U V. dijelu Zakona o komunalnim djelatnostima članom 13. stav (1) propisani su uslovi koje moraju ispunjavati davaoci komunalnih usluga za obavljanje komunalnih djelatnosti kako slijedi: da su registrovani za obavljanje komunalne djelatnosti; da posjeduju odgovarajuću opremu i sredstva za obavljanje komunalnih djelatnosti; da raspolažu odgovarajućim stručnim kadrovima koji mogu obezbjeđiti stalno i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti; da obezbjeđuju vršenje komunalnih djelatnosti u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa; da cijenu komunalnih usluga obrazuje prema važećim propisima; da utvrde normative rada i utroška materijalnih sredstava i omoguće kontrolu istih od strane nadležnih organa; da uspostave tarifni sistem koji će biti osnova za naplatu usluga; da kontinuirano rade na podizanju nivoa komunalnih usluga i unapređenju komunalnih djelatnosti. Stavom (2) člana 13. Zakona o komunalnim djelatnostima propisano je da na osnovu naprijed navedenih dokaza o ispunjavanju uslova, nadležni organ za komunalne poslove Kantona, Grada i općine izdaje uvjerenje. U dosadašnjoj praksi obavljanja energetske djelatnosti identificirano je više problema u radu privrednih društava čiji osnivač nije Kanton Sarajevo, a koja se bave proizvodnjom toplotne energije za potrebe zagrijavanja stambenih i poslovnih prostora kao što su neverificirana mjerila potrošnje toplotne energije na osnovu kojih se naplaćuje usluga potrošačima, nepostojanje normativa, tarifnog sistema, netransparentno definisana cijena usluge, nedostatak stručnog kadra, nesigurnost pružanja usluge korisnicima zbog prekida obavljanja djelatnosti i drugo. Privredna društva koja djeluju na relevantnom tržištu i koja se bave proizvodnjom i distribucijom toplotne energije odnosno obavljaju energetska djelatnost kao komercijalnu djelatnost sa svrhom sticanja profita na području Kantona Sarajevo, nisu spriječena i onemogućena u svom radu. Zbog neposjedovanja Uvjerenja za obavljanje energetske djelatnosti za spomenute energetske subjekte u ovom trenutku se ne može smatrati da obavljaju komunalnu djelatnost u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima. U tom smislu resorno ministarstvo ne može obavljati nadzor nad njihovim radom što za posljedicu

ima nesigurnost pružanja ova javne usluge od značaja za Kanton Sarajevo. Izdavanjem uvjerenja energetske subjekt postaje davalac komunalne usluge koji će energetske djelatnost obavljati sa jednakim pravima i obavezama kao i javna komunalna preduzeća osnovana u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", br. 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12), koja obavljaju djelatnost od javnog društvenog interesa u oblasti energetike, komunalne djelatnosti, upravljanja javnim dobrima odnosno djelatnostima od javnog društvenog interesa koje je u okviru svoje nadležnosti utvrdio Kanton Sarajevo. Javna preduzeća dužna su da informacije o svojoj organizacionoj strukturi, finansijskom poslovanju i obavljanju upravnih poslova iz nadležnosti organa uprave koji se obavljaju u okviru propisanih javnih ovlaštenja učine dostupnim javnosti, te smatramo da se slažete da izdavanjem Uvjerenja za energetske subjekte koji obavljaju proizvodnju i distribuciju toplotne energije kao komunalnu uslugu ovu djelatnost od javnog društvenog interesa će biti izjednačeni na relevantnom tržištu.“

5. Relevantno tržište

U skladu sa članom 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti privrednih subjekata na određenom geografskom području.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta u proizvodnom smislu, relevantno tržište obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu naročito njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Prema odredbi člana 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u geografskom smislu obuhvata cijelu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuje od uslova tržišne konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Privredni subjekat "Sarajevogas" d.o.o Sarajevo je kantonalno javno komunalno preduzeće za snabdjevanje prirodnim gasom, prema šifri djelatnosti registrovan za distribuciju plinovitih goriva distribucijskom mrežom (šifra 35.22) i trgovina plinom distribucijskom mrežom (šifra 35.23) zbog čega se relevantno tržište određuje kao relevantno tržište proizvoda/usluge distribucija plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovina plinom distribucijskom mrežom.

Relevantno geografsko tržište se određuje kao tržište Kantona Sarajevo iz razloga jer je privredni subjekat "Sarajevogas" d.o.o Sarajevo registrovan kao kantonalno javno komunalno preduzeće u Kantonu Sarajevo.

Slijedom čega se kao relevantno tržište predmetnog postupka određuje **tržište usluga distribucije plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovina plinom distribucijskom mrežom u Kantonu Sarajevo.**

Podnosilac Zahtjeva se pored ostalog bavi i proizvodnjom i distribucijom toplote krajnjim korisnicima/potrošačima u Kantonu Sarajevo. Prema navodima Podnosioca zahtjeva negativni efekti diskriminatornog postupanja "Sarajevogas" d.o.o., Ministarstva i Vlade se ogledaju na tržištu proizvodnje i distribucije toplote krajnjim korisnicima/potrošačima.

Zbog čega se u predmetnom postupku pored naprijed utvrđenog relevantnog tržišta, određuje i **tržište usluge proizvodnje i distribucije toplote krajnjim korisnicima u Kantonu Sarajevo.**

6. Zaključak o produženju roka za donošenje konačnog rješenja

Zbog kompleksnosti predmetnog postupka i utvrđivanja činjeničnog stanja i ocjene dokaza, Konkurencijsko vijeće BiH je ocijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od 4 mjeseca, odnosno 6 mjeseci od dana donošenja Zaključka o pokretanju postupka, kako je propisano članom 41. stav (1) pod a) i c) Zakona.

Konkurencijsko vijeće BiH je, uzevši u obzir naprijed navedeno, dana 15.11.2023. godine donijelo Zaključak o produženju roka za donošenje konačnog rješenja broj: UP 06-26-2-005-35/23, kojim rok za donošenje konačnog rješenja produžava za dodatna 3 (tri) mjeseca u postupku koji se vodi pred Konkurencijskim vijećem BiH po Zaključku o pokretanju postupka broj: UP 06-26-2-005-6/23 od 10.08.2023. godine, a po zahtjevu Podnosioca zahtjeva, protiv privrednih subjekata "Sarajevogas", Ministarstva i Vlade, radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav 1) tačke a), b) i d) i protiv privrednog subjekta "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav 2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji.

7. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Tokom postupka Konkurencijsko vijeće BiH je cijenilo navode, dokaze i materijalnu dokumentaciju, te sumnje da je postupanjem KJKP "Sarajevogas" d.o.o, Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo i Vlade Kantona Sarajevo, počinjen zabranjeni sporazum iz člana 4. stav (1) tačke a), b) i d) Zakona. Nakon sagledavanja svih relevantnih činjenica i dokaza stranaka u postupku, pojedinačno i zajedno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo:

Članom 2. Zakona o konkurenciji, definisano je da se Zakon primjenjuje na sva pravna i fizička lica koja se posredno ili neposredno bave proizvodnjom, prodajom roba i pružanjem usluga učestvuju u prometu roba i usluga i koja mogu svojim djelovanjem sprečavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i to na: privredna društva, preduzeća i preduzetnike i njihova udruženja bez obzira na oblik vlasništva, sjedište ili prebivalište, zatim na organe državne uprave i lokalne samouprave, kada posredno ili neposredno učestvuju ili utiču na tržište.

Članom 4. stav (1) Zakona je utvrđeno, da su zabranjeni sporazumi ili ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori privrednih subjekata, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije na tržištu, a koji se odnose na: a) direktno ili indirektno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovačkih usluga; b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja; c) primjena različitih uslova za identične transakcije sa drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

Zakonom o komunalnim djelatnostima su definisane komunalne djelatnosti, što obuhvata pružanje komunalnih usluga od interesa za fizička i pravna lica, te finansiranje građenja i održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sistema na području Kantona Sarajevo, Grada i općina na području Kantona Sarajevo (član 2. Zakona o komunalnim djelatnostima), a koje se dijele na Komunalne djelatnosti individualne, i Komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje. Komunalne djelatnosti individualne komunalne potrošnje su snabdjevanje prirodnim gasom i snabdjevanje toplotnom energijom.

Prema Zakonu o komunalnim djelatnostima, komunalne djelatnosti su od javnog interesa, što podrazumjeva da putem javnih službi, zadovoljavaju potrebe urbanog civilizacijskog društva koje su nezamjenjiv uslov života i rada građana, državnih organa i drugih subjekata na području Kantona.

Prema stavu 3. člana 5. Zakona o kumunalnih djelatnosti „Pod pojmom javne službe u komunalnim djelatnostima podrazumjevaju se komunalne djelatnosti koje kao opšte korisne

djelatnosti, predstavljaju sistemsku cjelinu organizovanja i vršenja putem državnih službi, jedinica lokalne samouprave, te za to posebno organizovanih samostalnih organizacija koje su prihvaćene, podržavane i kontrolisane od strane državne zajednice.

Član 10 Zakona o komunalnoj djelatnosti je propisao:

„ (1) Kanton, Grad i općine, u skladu sa utvrđenim nadležnostima u čl. 7., 8., i 9. ovog zakona, obezbeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem:

- a) Javnog preduzeća komunalne djelatnosti
 - b) Privrednog društva
- (2) Kanton, Grad i općina mogu međusobno povjeriti obavljanje komunalne djelatnosti iz svojih nadležnosti davaocima komunalnih usluga iz stava (1) ovog člana, koje formirala druga jedinica lokalne samouprave u okviru Kantona ili Kanton.“

Članom 11. Zakona o komunalnim djelatnostima, propisano je da jednu komunalnu djelatnost, ako za to postoje tehnološki i ekonomski uslovi, istovremeno može obavljati više subjekata koji djeluju posredstvom različitih statusnih i ugovornih oblika, uz saglasnost Kantona, odnosno Grada, odnosno općina u okviru utvrđenih nadležnosti u čl. 7., 8. i 9. ovog zakona i koordinaciju ministarstva nadležnog za komunalne djelatnosti Kantona, odnosno gradskih i općinskih službi za komunalne djelatnosti, u skladu sa ovim zakonom.

Odredbom člana 13. Zakona o komunalnim djelatnostima propisani su uslovi koje davaoci komunalnih usluga iz člana 10. Zakona, moraju ispuniti, da bi na osnovu dokaza o ispunjavanju uslova, nadležni organ za komunalne poslove izdao uvjerenje.

Obzirom da je članom 4. stav (20) Zakona o komunalnim djelatnostima propisano, da će se podzakonskim aktima bliže regulisati obavljanje pojedinih komunalnih djelatnosti, Vlada Kantona Sarajevo je donijela Uredbu o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije i istom je definisano da proizvodnju i isporuku toplotne energije obavlja energetska djelatnost registrovan za obavljanje ove djelatnosti, a davalac usluge može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije, samo na osnovu uvjerenja o ispunjavanju uslova za obavljanje ove djelatnosti.

Član 4. Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije propisuje:

- (1) „ Proizvodnju i isporuku toplotne energije obavlja energetska djelatnost registrovan za obavljanje ove djelatnosti
- (2) Davalac usluge može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije, samo na osnovu uvjerenja o ispunjavanju uslova za obavljanje ove djelatnosti.
- (3) Uvjerenje iz stava (2) ovog člana izdaje Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo
- (4) Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije donosi Ministarstvo.
- (5) Uvjerenje iz stava (2) ovog člana izdaje se za period, koji zavisi od tehničkih uslova, vrste i kapaciteta energetske djelatnosti propiše Ministarstvo.
- (6) Oblik, sadržaj i način vođenja registra uvjerenja, propisuje Ministar komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo“

U skladu sa naprijed svim navedenim nesporna je činjenica, da je Ministarstvo na osnovu Zakona o komunalnim djelatnostima i Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije ovlašten organ da urediti pitanje obavljanja komunalne djelatnosti, odnosno uslove za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, te da je u obavezi postupati na način da osigura svrhu i cilj propisa kojima

se uređuje komunalna djelatnost, na način da ne diskriminira privredne subjekte, kao i krajnje korisnike.

Privredni subjekt Ministarstvo ima zakonsko ovlaštenje da donose podzakonske akte, konkretno Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, kako bi privredni subjekti imali mogućnost apliciranja za dobijanje Uvjerenja o ispunjavanju uslova za obavljanje energetske djelatnosti iz člana 13. Zakona, što Ministarstvo do dana donošenja predmetnog rješenja nije učinilo. Sa ciljem provjere da li je u međuvremenu donesen predmetni Pravilnik, Konkurencijsko vijeće BiH se dana 23.02.2024. godine aktom broj: UP 06-26-2-005-63/23, obratilo Ministarstvu, na koji do dana donošenja ovog rješenja nismo dobili odgovor.

Cijeneći sve navedeno, Vijeće je utvrdilo da je Ministarstvo kao privredni subjekt u smislu člana 2. Zakona svojim posrednim ili neposrednim djelovanjem uticalo na tržište, na način da je propustilo da donese Pravilnik i na taj način spriječilo i ograničilo konkurenciju u oblasti komunalne djelatnosti na području Kantona Sarajevo, ograničavanjem i kontrolom tržišta u smislu člana 4. stav (1) tačke b) i d) Zakona.

Tokom takmičenja za određeno tržište, moraju postojati pravila, odnosno regulacija tržišta, te regulatori tržišnih odnosa. Regulaciju tržišta vrše državni zakonodavni organi – zakonima, državni izvršni organi svojim podzakonskim aktima, upravni organi pojedinačnim aktima, ali i posebno kroz pojedinačne postupke i odluke.

Mnoge zemlje svjesne činjenice da javni sektor ne može zadovoljiti rastuću potražnju kvaliteta pružanja usluge, te infrastrukturom za obavljanje komunalnih djelatnosti, nastoje stvoriti uslove za ulazak privatnog sektora u djelatnostima gdje se javni sektor pokazuje neuspješnim, što je očito bila intencija zakonodavca, obzirom da je ponuđenim zakonskim rješenjima u članom 11. Zakona o komunalnim djelatnostima propisao da „jednu komunalnu djelatnost, ako za to postoje tehnološki i ekonomski uslovi, istovremeno može obavljati više subjekata koji djeluju posredstvom različitih statusnih i ugovornih oblika, uz saglasnost Kantona, odnosno Grada, odnosno općina u okviru utvrđenih nadležnosti u čl. 7., 8. i 9. ovog zakona i koordinaciju ministarstva nadležnog za komunalne djelatnosti Kantona, odnosno gradskih i općinskih službi za komunalne djelatnosti, u skladu sa Zakonom.

Konkurencijsko vijeće na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja i ocjene dokaza nije utvrdilo da je Ministarstvo prekršilo odredbe člana 4. stav 1) tačka a) Zakona na koje je Podnosilac zahtjeva ukazivao, te je u tom dijelu Zahtjev odbijen kao neosnovan.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tačkama 1., 2. i 4. dispozitiva ovog Rješenja.

Postupanje Vlade koje se odnosi na određivanje i usvajanje cijene distribucije prirodnog gasa Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa „Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, također se ne može posmatrati kao posredno ili neposredno učestvovanje ili uticanje na tržište. Naime, član 22. Zakona o komunalnoj djelatnosti je propisao da cijenu komunalne usluge predlaže davalac komunalne usluge, na temelju detaljnje kalkulacije, a da validnost kalkulacije i konačnog prijedloga visine cijene komunalne usluge utvrđuje neovisno tijelo Vlade Kantona, Grada odnosno opštine, a stvarnu cijenu komunalnih usluga određuje i usvaja Vlada Kantona, gradsko odnosno skupštinsko vijeće, u skladu sa nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog zakona. Vlada kao izvršna vlast, prilikom određivanja i usvajanja cijene komunalnih usluga u Kantonu Sarajevo, provodi akte javne vlasti, te se zbog obavljanja navedene nadležnosti ne može posmatrati kao privredni subjekat sa aspekta prava konkurencije u smislu odredbi član 2. stav 1) tačka b) Zakona o konkurenciji, što posljedično znači da se navedno postupanje ne može ni posmatrati kao zabranjeno konkurencijsko djelovanje.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 5. dispozitiva ovog Rješenja.

Konkurencijsko vijeće je cijenilo navode, dokaze i materijalnu dokumentaciju, na osnovu kojih se sumnja da privredni subjekat KJKP „Sarajevogas” d.o.o. Sarajevo zloupotrebljava svoju dominantnu poziciju na tržištu usluga distribucije plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovine plinovitim gorivima distribucijskom mrežom u Kantonu Sarajevo u smislu odredbi člana 10. stav 2) tačke a), b) i c) Zakona i utvrdilo sljedeće:

Članom 10. Zakona o konkurenciji je propisano da je zabranjena svaka zloupotreba dominantnog položaja jednog ili više privrednih subjekata na relevantnom tržištu koja se posebno odnosi na :

- a) direktno ili indirektno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajanih cijena ili drugih trgovačkih uslova kojima se ograničava konkurencija;
- b) ograničavanje proizvodnje , tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača;
- c) primjena različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, čime ih dovode u neravnotežan i nepovoljan konkurentski položaj.

Podnosilac zahtjeva je u zahtjevu za pokretanje postupka iznio sumnju da privredni subjekat “Sarajevogas” d.o.o. zloupotrebljava vladajući položaj na tržištu prodaje i distribucije prirodnog gasa u smislu odredbi člana 10. stav 2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji, kroz primjenu različitih cijena gasa iz Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa “Sarajevogas” d.o.o. i kroz primjenu različitih kriterija prilikom svrstavanja kupaca prirodnog gasa koji ovaj energent koriste za proizvodnju toplote i distribuciju krajnjim korisnicima potrošačima/stanarima.

Konkurencijsko vijeće je u ocjeni dominantnog položaja privrednog subjekta “Sarajevogas” d.o.o. uzelo u obzir član 9. stav (2) Zakona, kojim je utvrđeno da privredni subjekat može imati dominantan položaj na tržištu roba ili usluga ako na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine ima učešće veće od 40,0%, i član 4. stav (1) Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja, kojim se propisuje da dominantan položaj u pravilu nije zabranjen, ako privredni subjekat svojim postupanjem i djelovanjem ne sprečava, ograničava ili narušava tržišnu konkurenciju.

Prema Aktuelnom izvodu iz sudskog registra, kantonalno javno komunalno preduzeće “Sarajevogas” d.o.o. je registrovano za djelatnosti distribucije plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovina plinom distribucijskom mrežom. Privredni subjekat “Sarajevogas” d.o.o. je osnovan od strane Kantona Sarajevo da obavlja navedenu komunalnu djelatnost, odnosno “Sarajevogas” d.o.o. jedini privredni subjekat koji se bavi navedenom djelatnošću u Kantonu Sarajevo i ima 100% tržišnog učešća na tržištu usluga distribucije plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovine plinovitim gorivima distribucijskom mrežom u Kantonu Sarajevo. Konkurencijsko vijeće BiH je zbog svega navedenog utvrdilo da privredni subjekat “Sarajevogas” d.o.o. ima dominantnu poziciju na tržištu usluga distribucije plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovine plinovitim gorivima distribucijskom mrežom u Kantonu Sarajevo.

U toku postupka utvrđeno je da su Tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa utvrđene od strane Nadzornog odbora KJKP “Sarajevogas” d.o.o., Odlukom broj: 010101-02- 2186/15 od 07.10.2015. godine na osnovu člana 10. Uredbe o snabdijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo i člana 29. Statuta “Sarajevogas” d.o.o., imaju ukupno šest kategorija i to: Domaćinstva, Mala privreda, Velika privreda, KJKP „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo, Poseban kupac („Sarajevo-gas“ a.d. Istočno Sarajevo) i „CNG“ punionice.

Cijena gasa za sve naprijed navedene Tarifne kategorije je propisana Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa "Sarajevogas" d.o.o. koju je donijela Vlade Kantona Sarajevo.

Konkurencijsko vijeće, analizom dostavljenih dokaza u toku postupka, nije utvrdilo da privredni subjekat "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, zloupotrebljava svoju dominantnu poziciju na tržištu u smislu odredbi član 10. stav 2) tačke a), b) i c). Naime, Podnosilac zahtjeva obavlja djelatnost proizvodnje i distribucije toplote krajnjim korisnicima/potrošačima, kao djelatnost pod tržišnim uslovima, dok su „Toplane-Sarajevo“ d.o.o Sarajevo komunalno preduzeće za pružanje komunalne djelatnosti proizvodnje i distribucije toplote krajnjim korisnicima /potrošačima u Kantonu Sarajevo, zbog čega ova dva privredna subjekat nisu konkurenti na tržištu i posledično ne mogu ni biti dovedeni u neravnopravan položaj.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 6. dispozitiva ovog Rješenja.

8. Novčana kazna

U smislu člana 48. stav (1) tačka a) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10,0% (deset) vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekt, ako sklopi zabranjeni sporazum ili na koji drugi način učestvuje u sporazumu kojim je narušena, ograničena ili spriječena tržišna konkurencija u smislu člana 4. Zakona.

Konkurencijsko vijeće BiH je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona o konkurenciji, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu člana 52. Zakona o konkurenciji.

Prema navedenom, Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je počinilo zabranjeni sporazum iz člana 4. stav (1) tačka b) i d) Zakona o konkurenciji, zbog čega mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 15.000,00KM (slovima: petnaest hiljada i 00/100 KM), što predstavlja 0,02331026% budžeta Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo za 2022. godinu, koji je iznosio 64.349.344,00 KM ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 05/22).

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu člana 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog je odlučeno kao u tački 3. dispozitiva Rješenja.

9. Administrativna taksa

Podnosilac zahtjeva na ovo Rješenje, u skladu sa članom 2. Tarifni broj 107. stav (1) tačke f) i g) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem („Službeni glasnik BiH“, br. 30/06, 18/11 i 75/18) je dužan platiti administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 3.000,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

10. Pouka o pravnom lijeku

Ovo Rješenje je konačno i protiv istog nije dozvoljena žalba. Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno, objave ovog Rješenja.

Predsjednica

Adisa Begić

